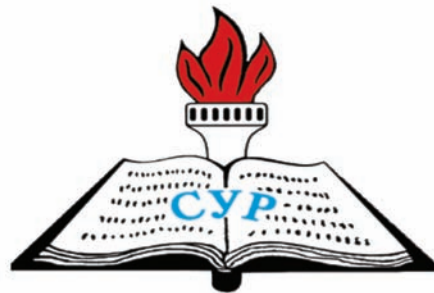

URIERUL UCRAINEAN

Luptați și veți învinge!

M. Ubravsky

Serie nouă, nr. 377-378 / februarie 2019

Revistă a Uniunii Ucrainenilor din România

Ucrainenii au o istorie de peste o mie de ani în ceea ce privește folosirea limbii materne în diverse sfere ale vieții sociale și culturale. În perioada Rusiei Kievene, limba rusă veche a fost nu numai limba în care erau scrise operele literare și cronicile, ci și limba legislației și lucrărilor de secretariat, a corespondenței oficiale și private. Soarta istorică a poporului ucrainean a fost de așa natură că, de-a lungul istoriei, limba lui nu a fost întotdeauna limbă de stat.

Statutul apropiat de limbă de stat al limbii ucrainene a fost garantat de „Principii privind asigurarea egalității limbilor și sprijinirea dezvoltării culturii ucrainene” adoptate de Republica Sovietică Socialistă Ucraineană în 1927. Cu toate acestea, ele nu au fost respectate, ceea ce a dus la

iunie 1996, se menționează: Limba de stat în Ucraina este limba ucraineană. Statul asigură dezvoltarea pe toate planurile și funcționarea limbii ucrainene în toate sferele vieții sociale pe întreg teritoriul Ucrainei... Folosirea limbilor în Ucraina este garantată de Constituția Ucrainei și se stabilește prin lege (art. 10).

Dar multă vreme, această legislație în domeniul limbilor nu a existat. Legea privind limbile din 2012 a fost declarată de Curtea Constituțională a Ucrainei ca fiind neconstituțională. Autorii acestei legi intenționau să ducă până la capăt treaba murdară a creatorilor Circularei Valuev și a Edictului de la Emsk.

În ultimii patru ani, însă, legislația lingvistică a fost actualizată și s-au luat numeroase măsuri

Din agenda
deputatului UUR

pag. 2

Centenarul Unirii
Ucrainei sărbătorit
la București

pag. 6

Concursuri,
olimpiade, reușite

pag. 7

Premierea elevilor olimpici
și a profesorilor
îndrumători din
județul Suceava

pag. 7

Mihai Eminescu omagiat
în Ucraina

pag. 8

Cu Eminescu-n suflet
și-n gând

pag. 8

Ne cântă huțului

pag. 9

În slujba conservării
specificului
identitar național

pag. 10

Rugăciunea ecumenică
a cultelor religioase
din Lugoj

pag. 13

Statutul actual al limbii ucrainene în Ucraina

o folosire redusă a limbii ucrainene ca limbă de stat și la restrângerea funcțiilor ei.

La 28 octombrie 1989, Rada Supremă a RSSU a adoptat Legea „Privind limbile în RSS Ucraineană” în care se spune: „Conform Constituției RSS Ucrainene, limba de stat în RSSU este limba ucraineană. RSS Ucraineană asigură dezvoltarea pe toate planurile și funcționarea limbii ucrainene în toate sferele vieții”. În același timp, în Lege se menționează că statul creează condiții necesare pentru dezvoltarea și folosirea limbilor altor naționalități care trăiesc în Ucraina. A fost întocmit și aprobat un program guvernamental de dezvoltare a limbii ucrainene și a altor limbi din Ucraina până în anul 2000. Acest program prevedea confirmarea limbii ucrainene ca limbă de stat etapizat în diferite regiuni ale țării. Totuși, programul a fost pus în aplicare prea încet, îndeosebi în regiunile sudice și estice ale Ucrainei. Programul a fost frânat și de faptul că unele forțe politice încercau în mod insistent să obțină proclamarea limbii ruse ca limbă „oficială” alături de limba de stat ucraineană, practic, a două limbi de stat, deoarece termenul „limbă oficială”, în practica internațională, este, în general, sinonim cu „limbă de stat”.

În cadrul luptei politice legate de redactarea textului noii Constituții a Ucrainei, problema statutului de limbă de stat a limbii ucrainene a fost una dintre principalele probleme. Au învins, totuși, forțele patriotice ale statului. În Constituția Ucrainei adoptată de Rada Supremă, la 28

pentru consolidarea pozițiilor limbii ucrainene în diferite sfere ale vieții sociale. De exemplu, posturile de radio depășesc cotele stabilite de lege în ceea ce privește cântecele ucrainene; o lege similară a început să funcționeze și pentru televiziune; a început turnarea filmelor seriale în limba ucraineană care, până de curând, erau în limba rusă; apar mai multe cărți în limba ucraineană; după adoptarea noii legi privind educația, peste 90% dintre elevii din Ucraina învață în limba ucraineană; a crescut mult prestigiul limbii ucrainene și tot mai mulți cetățeni ucraineni o folosesc în viața cotidiană; recent președintele Ucrainei a semnat Decretul privind programul de susținere a limbii ucrainene eșalonat pe 10 ani. Fără îndoială, limba ucraineană are nevoie de protecție și susținere.

Șeful statului, împreună cu Parlamentul și Guvernul Ucrainei, au ajuns la concluzia că este necesar să fie reglementate juridic toate problemele legate de statutul limbii ucrainene ca limbă de stat. Ca urmare, Rada Supremă a Ucrainei a adoptat în prima lectură proiectul „Legii privind asigurarea funcționării limbii ucrainene ca limbă de stat”. Sperăm că acest proiect de lege va trece, în această lună, de a doua lectură și va fi adoptat. Noua Lege va contribui la realizarea unității naționale în țară, va uni societatea și va consolida națiunea ucraineană.

Ion ROBCIUC

Din agenda deputatului UUR

Deschiderea noii sesiuni a Parlamentului (Sesiunea a V-a din actuala legislatură) a implicat revenirea promptă a deputatului UUR din activitatea desfășurată în teren, la lucrările din plen, comisii și din grupul parlamentar. Ce se conturează nou în actuala sesiune? Am spune că există oarecum riscul prelungirii avaturilor de la discutarea bugetelor. De ce? Pentru că se mențin, dacă nu se extind chiar, anumite manifestări de birocrație și formalism în administrație. Atent la asemenea evoluții, deputatul UUR a îmbinat preocuparea continuă pentru susținerea doleanțelor alegătorilor, cu inițiative ferme împotriva indiferentismului administrativ, după cum se observă și din știrile rubricii de față.

PENTRU SUSȚINEREA SFINTELOR LĂCAȘURI

Solicitând precizări Secretariatului de Stat pentru Culte în legătură cu omiterea de la finanțare a bisericilor ucrainene, domnului deputat Nicolae Miroslav Petrețchi i s-a oferit drept motiv alegația că nu s-au înaintat în termen documentațiile aferente.

Luând legătura cu filialele teritoriale ale UUR, parlamentarul a adresat direct Secretariatului de Stat pentru Culte, domnul Victor Opaschi, o scrisoare în care demonstrează, cu date concrete, că bisericile ucrainene din Bălcăuți și Dărmănești județul Suceava, Crișan județul Tulcea și – nu în ultimul rând – biserica ucraineană dn Timișoara au depus, încă de la începutul anului trecut, documentațiile corespunzătoare.

Domnul deputat Nicolae Miroslav Petrețchi ne-a declarat că va întări acest demers cu încă o discuție directă cu domnul Victor Opaschi, în care va aborda și problema dacă, în stitlul de muncă al Secretariatului de Stat pentru Culte, cererile de finanțare neonorate până la sfârșitul anului bugetar sunt reportate din oficiu pentru exercițiul bugetar următor.

LUPTA PENTRU LICEUL „TARAS ȘEVČENKO“

Exact din cauza stilului birocratic menționat mai sus, problema finanțării investiției la clădirea Liceului „Taras Șevcenko“ din Sighetu Maramației cantonează în incertitudine. În nr.373-374, apărut în decembrie anul trecut, informam cititorii despre întrebarea scrisă adresată pe această temă de dl deputat Nicolae Miroslav Petrețchi doamnei ministru al Educației Naționale, Ecaterina Andronescu. Era expus miezul problemei, anume că municipalitatea Sighetu Maramației dorește să finanțeze lucrările, dar este împiedicată de faptul că parterul clădirii figurează încă în mod pur formal în domeniul public aflat în administrarea MEN.

Răspunsul Ministerului oferit ulterior excelează prin formalism și evitarea întrebării. În această situație, domnul deputat Nicolae Miroslav Petrețchi a apreciat că se impune o reacție fermă, chiar sarcastică, pentru a-i determina pe cei în drept să trateze cu minimă seriozitate chestiunile la care trebuie să răspundă.

Reproducem in extenso din noua întrebare for-

mulată de deputat de la tribuna Parlamentului:

„Am primit răspunsul MEN nr.11527/-11.01.2019 și l-am studiat cu deosebită răbdare. Inițial n-am înțeles nimic, apoi s-a prefigurat o subtilitate.

Situația concretă privea împotmolirea birocratică a documentației privind un schimb de imobile cu destinație școlară aflate unul în domeniul public al statului, celălalt în domeniul public al UAT Sighetu Maramației. Situația juridică actuală este exact inversă răspunderilor (centrală, respectiv locală) pentru administrarea celor două entități, blocând lucrările de investiții. Una dintre clădiri este aceea în care funcționează Liceul „Taras Șevcenko“, unicul liceu pedagogic cu predare în limba ucraineană.

Problema de principiu era expusă în partea introductivă astfel:

„Cu toate că enunțul întrebării scrise e focalizat pe o situație concretă, sunt convins că dispunând verificările convenite, veți descoperi disfuncționalități, lipsă de responsabilitate, manifestări de birocrație care par a se osifica în stilul de muncă al acestui minister la conducerea căruia s-au aflat, fără rezultate, atâția și atâția demnitari”.

Răspunsul girat cu numele și funcția Domniei Voastre este amplu. Cuprinde 77 de rânduri, aproape toate fără legătură directă cu problema propriu-zisă. La capătul prelungitului expozeu aflăm exact ceea ce știam când am pus întrebarea, anume că: 1) în str.Libertății nr.22 funcționează exclusiv Liceul „Taras Șevcenko“ administrat local, dar parterul clădirii (ocupat de același liceu) se află în proprietatea publică a statului, administrată central; 2) în str.Gh.Doja nr.46 funcționează Clubul școlar al copiilor, administrat central, dar imobilul se află în proprietatea publică locală; 3) asupra niciunui dintre cele 2 imobile nu se investește nimic din cauza regimului juridic inversat; 4) situația ar putea intra în normal printr-un schimb de imobile inițiat de MEN 5) MEN nu inițiază însă schimbul de imobile fără a specifica motivul în cele 77 de rânduri ale răspunsului.

În schimb aflăm o sumedenie de detalii fără legătură cu întrebarea pusă, cum ar fi: activitatea dlui Țapu Mihail Liviu, expert MLPAT, existența încă a unui club școlar și ce sporturi se practică acolo, ce s-a gândit să facă proprietarul unei locuințe aflate în partea de răsărit a unei alte clădiri, distanța la care omul și-a mutat calcanul, chiar și grosimea pereților de compartimentare din noua casă a aceluia maramureșean: 20 cm!

Aceste divagații sugerează intenția subalternilor de a vă induce în eroare și de a escamota răspunsul cerut. Poate însă că s-a dorit o demonstrație de mare subtilitate. Îndrăznind un parlamentar să întrebe care mai este stadiul birocrației în MEN, conducerea Ministerului s-a gândit să ofere un eșantion concret din modul de circulație al informațiilor și de cristalizare a deciziilor.

Acceptând cu condescendență demonstrația făcută în privința stilului de lucru, rămân în așteptarea răspunsului și la întrebarea punctuală. Dacă Primăria Sighetu Maramației este pregătită să investească în clădirea școlară din str.Libertății 22, dar nu poate neavând-o în proprietate, iar MEN este pregătit să investească în clădirea din str.Gheorghe Doja 46, dar nu o are în proprietate, de ce nu se efectuează schimbul de imobile cu UAT Sighetu Maramației?”

La închiderea ediției am aflat – cum se spune „pe surse“ – că doamna ministru Ecaterina Andronescu își propune o întâlnire directă, pentru o discuție mai aplicată, cu dl deputat Nicolae Miroslav Petrețchi.

DL TUDOREL TOADER RĂSPUNDE SERIOS

Tot în ediția din decembrie 2018 a acestei rubrici, informam cititorii despre întrebarea oficială adresată ministrului Justiției, domnul Tudorel Toader, în legătură cu exercitarea efectivă a drep-

tului de asociere, respectiv, avatarurile trăite de asociații și fundații în derularea procedurilor judiciare de care depinde funcționarea lor.

Din răspunsul amplu – cum era de așteptat – al domnului ministru Tudorel Toader reținem următorul pasaj esențial: „În ceea ce privește demersurile legislative ale Ministerului Justiției pentru accelerarea procedurii necontencioase de dobândire a personalității juridice în cazul asociațiilor, fundațiilor și federațiilor; precizăm că în Programul legislativ al Guvernului figurează un proiect de lege pentru modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr.26/2000, proiect ce își propune atât îmbunătățirile soluțiilor în vigoare, cât și eliminarea inadvertențelor apărute în cuprinsul Ordonanței ca urmare a modificărilor succesive ale acesteia; în procesul de elaborare a proiectului de act normativ au fost avute în vedere inclusiv aspectele semnalate de dumneavoastră în întrebare”.

PRACTICI MAI CURATE PENTRU APĂ MAI CURATĂ

Ponderea ucrainenilor în București poate apărea nesemnificativă amatorilor de statistici, însă deputatul UUR e călăuzit de două principii: orice parlamentar trebuie să fie vigilent la chestiunile ce privesc întreaga societate, iar reprezentantul unei comunități etnice trebuie să fie sensibil la problemele ce pot afecta viața fie și a unui singur conațional al său. Aceste concepții au fost reafirmate, practic, cu prilejul emoției publice create luna trecută în legătură cu calitatea apei livrate bucureștenilor. Reproducem întrebarea scrisă adresată prin procedurile parlamentare, doamnei ministru al Sănătății, Sorina Pintea.

„Cei peste 2.000.000 locuitori ai Capitalei au fost bulversați între comunicatele contradictorii privind concentrația periculoasă de clor consecutivă concentrației periculoase de amoniu, din apa potabilă furnizată de Compania APA NOVA pentru 3 sectoare din oraș. În vreme ce comunicatele Dvs. îndemnau populația să fie precaută, reprezentantul de vârf al companiei furnizoare de apă potabilă dădea asigurări oficiale că este vorba de o știre falsă. Fie și această contrazicere în public era de natură să vă alerteze despre două probleme mai grave chiar decât problema calității apei și anume problema punerii la îndoială în mod public a cuvântului Dumneavoastră și problema corectei informări a populației.

Chestiunea s-a acutizat prin intervenția primarului general, care a invocat autoritatea CSAT și a președintelui României.

La câteva ore, prin postul național de radio s-a anunțat că DSPMB ar fi constatat cu 3 zile înainte calitatea necorespunzătoare a apei, dar nu a putut face niciun anunț fiind îngrădită de un protocol secret încheiat anterior cu APA NOVA. Aflăm cu consternare că Protocolul interzice informarea populației despre asemenea situații de cel mai larg interes public fără acordul entității vizate, adică chiar entitatea furnizoare a apei nepotabile.

Reamintesc principiul fundamental consfințit prin art.31 alin.(1) și (2) din Constituția României: „(1) Dreptul persoanei de a avea acces la orice informație de interes public nu poate fi îngrădit.

(2) Autoritățile publice, potrivit competențelor ce le revin, sunt obligate să asigure informarea corectă a cetățenilor asupra treburilor publice și asupra problemelor de interes personal”.

Față de cele arătate, vă adresez următoarele întrebări punctuale:

1. Există un asemenea Protocol?
2. Veți face cunoscut conținutul lui?
3. Pe ce căi legale veți acționa pentru anularea actului neconstituțional?
4. Care este persoana răspunzătoare pentru o astfel de aberație și ce măsuri se iau în legătură cu respectivul vinovat?”.

Observator

PLANUL DE ACȚIUNI/PROIECTE CULTURALE ALE UUR PE ANUL 2019

(Urmare din numărul 375-376)

Filiala	Denumirea acțiunii	Localizare	Data
Arad	Școala de vară	Tîrnova	august
	Concert de colinde ucrainene	Tîrnova	decembrie
Botoșani	Trebuie să ne cunoaștem vecinii	Ucraina	iulie
	Oameni, locuri, obiceiuri	Tulcea, Delta Dunării	iulie
	Sărbătoarea fanfarelor și a dansului ucrainean	Cândești	iulie
	Ziua națională a Ucrainei	Avrămeni, Rogojești, Cândești, Botoșani; Ucraina	august
	Rogojesti, vatră a ucrainenilor din județul Botoșani – tradiții obiceiuri locale	Rogojesti	septembrie
	Ziua sportului pentru toți	Agafon, Botoșani	septembrie
	Sărbătoarea culturii ucrainene dincolo de Botoșani	Tudor Vladimirescu – Botoșani	octombrie
	Ziua Limbii Ucrainene	Avrămeni, Tudor Vladimirescu	noiembrie
	Bine ați venit la Tudor Vladimirescu	Avrămeni, Tudor Vladimirescu	noiembrie
	Festivalul de colinde în limba ucraineană, ediția a XIV-a	Botoșani	decembrie
București	Zilele culturii ucrainene (Tradiții meșteșugărești și arta culinară. Expoziție de carte și fotografii; spectacol artistic; masă rotundă)	București	iulie
	Ziua Ucrainei/ Ziua Drapelului	București	august
	Zilele culturii slave. Seară literară ucraineană	București	septembrie
	Concert de muzică religioasă cu ocazia Hramului bisericii ucrainene de Pokrovy	București	14 octombrie
	Ziua Scrierii și Limbii Ucrainene	București	9 noiembrie
	Evocarea Holodomorului	București	noiembrie
	„Să ne cinstim înaintașii“ – vizitarea mormintelor în care se odihnesc personalități ucrainene din București, depuneri de coroane, evocări	București	octombrie, noiembrie
	Sărbătoarea Sf. Nicolae – bucuria copiilor	București	decembrie
	Concert de colinde ucrainene	București	decembrie
Caraș-Severin	Zilele culturii ucrainene la Reșița	Reșița	iulie
	Religia, suport moral în educația cetățenească	Caransebeș	august
	Tradițiile de toamnă în satul ucrainean	Cornuțel	septembrie
Filiala	Denumirea acțiunii	Localizare	Data
Caraș-Severin	OFUR – bucătăria ucraineană	Zorile	octombrie
	Ziua Limbii Ucrainene. Șezătoare literară. Lansare de carte	Caransebeș	noiembrie
	Festivalul de colinde ucrainene	Caransebeș	decembrie
Cluj-Napoca	Două decenii de la înființarea specializării limba și literatura ucraineană la Universitatea „Babeș-Bolyai“ din Cluj-Napoca (simpozion internațional)	Cluj-Napoca	octombrie
	Deplasarea cu trupa de teatru „Жар-птиця“ („Pasărea de foc“), din cadrul Organizației județene Cluj a UUR, la Organizația județeană București în vedea promovării identității culturale a minorității ucrainene din România	București	octombrie
	200 de ani de la nașterea scriitorului și criticului Panteleimon Kuliș (1829-1897)	Cluj-Napoca	noiembrie
	125 de ani de la nașterea regizorului și scriitorului Oleksandr P. Dovjenko (1894-1956)	Cluj-Napoca	decembrie
Galați	Ziua toleranței	Galați	iulie
	Ziua Independenței Ucrainei	Galați	august
	Comemorarea hatmanului I. Mazepa și depunerea de coroane de flori la statuia din Parcul „Libertății“	Galați	octombrie
	Comemorarea Holodomorului în Ucraina anilor 1932-1933	Galați	noiembrie
	Ziua Minorităților Naționale din România	Galați	decembrie
Iași	Marcarea Zilei Naționale a Ucrainei și a Drapelului de Stat a Ucrainei	Iași	25 august
	Vizită de studiu și documentare în Ucraina	Ucraina	august-septembrie
	Vizită de studiu și documentare pentru membrii activi ai filialei „Să ne cunoaștem frații“. Schimb de experiență prin vizitarea organizațiilor județene vecine	Iași	august-noiembrie
	Participarea la acțiuni organizate în afara granițelor, la invitația organizatorilor, asociațiilor și instituțiilor din Ucraina sau din alte țări		septembrie-octombrie
	Participarea la Festivalul dansului și cântecului popular național al minorităților din județul Iași „Confluente“	Iași	10-15 octombrie

(Continuare în pagina a 4-a)

PLANUL DE ACȚIUNI/PROIECTE CULTURALE ALE UUR PE ANUL 2019

Filiala	Denumirea acțiunii	Localizare	Data	Filiala	Denumirea acțiunii	Localizare	Data
Iași	Ziua Limbii Ucrainene în România. Evocare literar-artistică a scriitorilor și poezilor din Bucovina.	Iași	13 noiembrie	Satu Mare	Sărbătorirea Zilei Naționale a Ucrainei și a Drapelului Ucrainei	Satu Mare	24 august
	Seară de film documentar și artistic al minorităților din Iași. Masă rotundă dedicată Zilei memoriei jertfelor Holodomorului	Iași	24 noiembrie		Vizită la filiala Tulcea a UUR	Tulcea	septembrie
	Zilele culturii slave – simpozion	Iași	noiembrie-decembrie		Relații româno-ucrainene. Istorie și contemporaneitate – simpozion internațional	Satu Mare	octombrie
	Ziua Minorităților Naționale. Masă rotundă și spectacol omagial	Iași	22 decembrie		Ziua culturii ucrainene	Tarna Mare, Satu Mare	noiembrie
	Participarea la acțiuni culturale-sportive organizate la nivelul organizațiilor județene ale UUR				Ziua Limbii Ucrainene în România	Micula	noiembrie
	Masă rotundă: Diversitatea culturală. Cunoașterea reciprocă a tradițiilor și obiceiurilor specifice minorităților din județul Iași	Iași			Sărbători de iarnă la ucrainenii sătmăreni	Micula	decembrie
	Participarea la Festivalul datinilor și colindelor, organizat de alte organizații județene ale UUR			Suceava	Obiceiuri ucrainene la Ploșcii	Ploșcii	iulie
					Identitatea religioasă a ucrainenilor	Dărmănești	iulie
					Petrivka – întâlnire cu ucrainenii huțuli	Brodina de Sus	iulie
					Școala de vară pentru elevii care studiază limba maternă	Siret	iulie
					Concert de muzică religioasă ucraineană, ediția a VII-a	Maidan, Cacica	august
Maramureș	Cupa de fotbal a UUR – filiala Maramureș	Repedea, Rona de Sus, Crăciunești, Remeți, Sighetu Marmăției	iunie, iulie, septembrie		Ziua Ucrainei. Mitropolitul Petru Movilă al Kievului un mare spirit al ucrainenilor de pretutindeni	Siret, Kiev	august
	Sărbătoarea cântecului și dansului ucrainean	Crasna Vișeuului	iulie		Imnuri interconfesionale religioase ucrainene	Milișăuți	august
	Sărbătoarea cântecului de nuntă la ucrainenii	Valea Vișeuului	iulie		Ucrainenii în Bucovina – sesiune de comunicări științifice	Gropeni	septembrie
	Caravana folclorului ucrainean	Crăciunești, Bocicoiu Mare, Vișeu de Sus, Coștiui, Baia Mare	iulie-septembrie		Bucătăria ucraineană – tradiție și inovație	Izvoarele Sucevei, Moldova-Sulița	septembrie
	Vara la stână	Rona de Sus	august		„Elmovei lest“ – festival de cântece ucrainene	Ulma	septembrie
	Festivalul minorităților naționale din România	Sighetu Marmăției	septembrie		Ștergarul ucrainean – legendă, simbol și adevăr	Toate organizațiile	martie-octombrie
	Întâlnirea cu fiii satului	Lunca la Tisa, Bocicoiu Mare	octombrie		Ziua educației în școlile în care se predă limba ucraineană	Toate organizațiile	octombrie
	Sărbătoarea folclorului ucrainean	Repedea	octombrie		Gospodina ucraineană – tainele murăturilor	Milișăuți	octombrie
	Obiceiuri de toamnă la ucrainenii	Remeți	noiembrie		Să ne cunoaștem trecutul: Holodomorul din Ucraina anilor 1932-1933	Suceava	noiembrie
	Ziua Limbii Ucrainene	Sighetu Marmăției	noiembrie		Omagierea scriitoarei Olha Kobyleanska	Gura Humorului	noiembrie
	Sărbătorirea Pomului de iarnă	Toate școlile maramureșene în care se studiază limba ucraineană	decembrie		Ziua Minorităților Naționale	Rădăuți	decembrie
Satu Mare	Zâmbet de copil (Ziua Internațională a Copilului)	Micula	iunie		Festival de colinde ucrainene	Siret	decembrie
	Să ne cunoaștem cultura ucraineană – excursie tematică	Micula	iunie		Pomul de Crăciun	Toate organizațiile	decembrie
	Pe urmele marelui Cobzar ucrainean Taras Șevcenko – excursie tematică	Kiev	iulie	Timiș	Caravana ucraineană	Gottlob, Remetea Mică	iulie
					Turneu de fotbal al tinerilor ucrainenii	Soca – Timișoara	iulie
					Datini și tradiții la ucrainenii din Lugoj	Lugoj – Teatrul Național „Traian Grozăvescu“	iulie

(Continuare în pagina a 5-a)

PLANUL DE ACȚIUNI/PROIECTE CULTURALE ALE UUR PE ANUL 2019

Filiala	Denumirea acțiunii	Localizare	Data	Filiala	Denumirea acțiunii	Localizare	Data												
Timiș	Din Maramureș la Știuca	Știuca – Căminul Cultural	august	Comisia pentru educație și știință	Șezătoare literară: Întâlnire cu scriitorii și poeții ucraineni din România care lucrează la redacțiile publicațiilor din București	Sighetu Marmației	decembrie												
	Marcarea Zilei Naționale a Ucrainei	Timișoara	august		OTUR	Excursie cultural-educativă în satul natal al marelui Cobzar Taras Șevcenko, pentru membrii activi ai UUR și OTUR (participă reprezentanții din toate organizațiile județele ale UUR și OTUR)	Regiunea Zvynehoroda, Ucraina	iulie											
	Concurs de interpretare a cântecului ucrainean	Dragomirești	septembrie			Dnipro, Ucraina	Participare la „Forumul Tineretului Ucrainean al Diasporei“, Dnipro, Ucraina (participă reprezentanții din toate organizațiile județele ale OTUR)		august										
	Festival etnic al minorităților din Timișoara	Timișoara – Parcul Rozelor	septembrie				„Zadunaiska rybka“ – concurs ucrainean național de pescuit recreativ-sportiv (participă toate organizațiile județene ale UUR și OTUR)			august									
	Gala Maramureșeană în Banat	Soca	septembrie					Zilele filmului ucrainean			august								
	Pe urmele strămoșilor – spectacol	Transcarpatia – Mijhiria	septembrie						Proiect pentru tinerii ucraineni „Mojo“			august							
	Zilele culturii ucrainene	Variaș	octombrie							Școala de vară a femeilor ucrainene			august						
	Ziua ucrainenilor din Criciova – aniversare jubiliară	Criciova	noiembrie								Realizarea de CD-uri ale grupurilor folclorice ucrainene din România			august					
	Ziua Limbii Ucrainene în România	Știuca	noiembrie									Ziua Independenței Ucrainei			august				
	Sărbătorirea Pomului de Crăciun	Organizațiile locale UUR Timiș	decembrie										Respectul și prețuirea pentru femei cadre didactice pensionare, a scriitoarelor			august			
	Festival internațional de colinde ucrainene în Banat	Timișoara – Casa Culturală a Ucrainenilor	decembrie											Ziua Limbii Ucrainene în România			august		
	Tulcea	Tradiții în gastronomia ucraineană. „Festivalul Borșului Pescăresc“, ediția a V-a	Sulina, Tulcea												iulie	Sărbătoarea Sfântului Nicolae			august
		Participare la obiceiuri ucrainene	Ploșcii – Suceava												iulie		Festivalul-Concurs Național de Creație, Literatură și Artă „Tineri talente ucrainene din România“		
Aniversarea Independenței de Stat a Ucrainei		Tulcea, Telița, Fântâna Mare	august	Participarea la adunarea anuală a Congresului Mondial al Ucrainenilor															august
Participare la Cupa Tineretului		Botoșani	august-septembrie		Participarea la adunarea anuală a Tineretului Ucrainean														august
Schimb cultural cu ucrainenii din patria mamă, Ucraina		Reni, Izmail	septembrie			Participarea la Festivalul „Proetnica“ 2019													august
Zilele culturii ucrainene. Obiceiuri de toamnă la ucrainenii		Letea, Pardina, Telița, Dunavăț, Ciucurova	septembrie				Lansarea cărților editate de UUR												august
Dialog intercultural al tinerilor aparținând minorităților naționale		Tulcea	octombrie					Participarea la Salonul de Carte și Muzică											august
Zilele culturii ucrainene		Crișan, Caraorman, Chilia Veche	noiembrie						Lansarea cărților editate de UUR										august
Să nu ne uităm istoria. Holodomorul din Ucraina		Tulcea	noiembrie							Participarea la Târgul Internațional „Gaudeamus“									august
Ziua Minorităților Naționale		Tulcea	decembrie								Sesiunea națională de comunicări științifice „Ucrainenii din România“								august
Participare la Festivalul colindelor		Timișoara	decembrie									Sinaia							august
Seara de colinde ucrainene		Toate organizațiile locale	decembrie										București						august
Sărbătorirea Pomului de Crăciun		Letea, Murighiol, Tulcea, Pardina	decembrie											București					august
Comisia pentru educație și știință	Concurs „Zestrea strămoșească ucraineană“ 1. Secțiunea proverbe, zicători și cântece ucrainene tradiționale; 2. Secțiunea dans tradițional ucrainean; 3. Secțiunea atelier meșteșugăresc ucrainean	Școala Gimnazială Crasna Vișeuului, Maramureș	octombrie												București				octombrie
	Ziua Profesorului Ucrainean	București, Sighetu Marmației	noiembrie													București			noiembrie
				București															decembrie
					București														decembrie
						București													decembrie
							București												decembrie
								București											decembrie
									București										decembrie
										București									decembrie
											București								decembrie
												București							decembrie
													București						decembrie
														București					decembrie

Mihai Traista,
președintele Comisiei de Cultură a UUR

Alegeri prezidențiale din Ucraina, 31 martie 2019

La 31 decembrie 2018, a debutat procesul electoral al alegerilor prezidențiale din Ucraina ce vor avea loc la 31 martie 2019.

Cetățenii Ucrainei care, în perioada pregătirii și desfășurării alegerilor, trăiesc sau se află în afara granițelor Ucrainei își pot exercita dreptul de vot conform principiilor de bază.

Pentru a-și putea exercita dreptul de vot în afara granițelor Ucrainei, alegătorul trebuie să aibă grijă din timp să fie inclus pe lista alegătorilor din circumscripția electorală din străinătate.

Pasul 1

Listele de alegători se întocmesc pe baza datelor din Registrul de stat al alegătorilor.

Verificarea includerii în Registrul de stat al alegătorilor și a adresei se poate face astfel:

– Prin internet DRV.GOV.UA

Înregistrați-vă în service „Cabinetul personal al alegătorului“, accesați Registrul de stat al alegătorilor și în cca 24 de ore primiți date privind includerea voastră în Registrul de stat al alegătorilor pe adresa voastră electronică.

– Veniți în orice zi lucrătoare cu pașaport la sediul instituției diplomatice a Ucrainei din străinătate unde locuiți.

Aici, adresele sunt:

<https://mfa.gov.ua/ua/about-mfa/abroad/embassies>

<https://mfa.gov.ua/ua/about-mfa/abroad/consulates>

Depuneți o cerere scrisă privind datele voastre personale din registrul de stat al alegătorilor.

Pasul 2

Dacă datele și adresa electorală sunt corecte, atunci în ziua votării veniți cu pașaportul de cetățean al Ucrainei, cu adeverința temporară de cetățean al Ucrainei la circumscripția electorală din

străinătate conform adresei privitoare la alegeri. Adresa de aici este:

<https://mfa.gov.ua/ua/page/open/id/2520>

De la ora locală 8 la 20 a țării de domiciliu.

Pasul 3

Dacă datele și adresa electorală nu sunt corecte, adresați-vă personal sau trimiteți documentele prin poștă instituției diplomatice a Ucrainei din străinătate conform domiciliului pentru a fi luat în evidență consulară.

Prezența personal instituției diplomatice a Ucrainei din străinătate cererea însoțită de documentele care confirmă datele cuprinse în aceasta. Modelul cererii se găsește aici:

<https://mfa.gov.ua/ua/page/open/id/2517>

În ziua votării nu se mai operează modificări în lista de alegători.

Aflați mai multe pe:

<https://mfa.gov.ua/ua/consular-affairs/golsua>

Informațiile referitoare la includerea alegătorului în Registrul de stat al alegătorilor și veridicitatea datelor personale ale alegătorului (nume, prenume, nume după tată, adresa electorală) în Registrul de stat al alegătorilor pot fi verificate cu ajutorul service online „Cabinetul personal al alegătorului“ (<https://www.driv.gov.ua/ords/f?p=111:-LOGIN>) pe pagina web „Registrul de stat al alegătorilor“.

Pentru aceasta, trebuie să vă înregistrați în „Cabinetul personal al alegătorului“ și să faceți o interpelare. În aproximativ 24 de ore, alegătorul va primi informații privind datele sale din Registrul de stat al alegătorilor pe adresa electronică indicată la înregistrare.

În cazul în care intenționați să participați la alegeri în circumscripția de pe lângă Ambasada Ucrainei în România dar, după rezultatele verifică-

rii în „Cabinetul personal al alegătorului“ figurați la o altă adresă electorală sau lipsesc datele dvs. personale, puteți recurge la una dintre următoarele modalități de includere pe lista alegătorilor din circumscripțiile electorale din străinătate.

Includerea în evidența consulară

Vă adresați personal sau trimiteți documentele prin poștă la Ambasada Ucrainei în România pentru a fi incluși în evidența consulară permanentă sau temporară.

Aflați mai multe despre documentele necesare și procedura de includere în evidența consulară pe <https://romania.mfa.gov.ua/ua/consular-affairs/services/accounting>.

Includerea pe lista de alegători la cerere

Cu cel mult 5 zile până la votare, depuneți personal la Ambasada cererea de includere a dvs. pe lista de alegători sau de schimbare a adresei electorale (dacă sunteți inclus în Registrul de stat al alegătorilor). La cerere se anexează copiile documentelor ce confirmă aceste modificări, iar originalele se arată.

Nu se primesc cereri privind schimbarea temporară a locului de votare a alegătorului fără ca să fie schimbată adresa privitoare la alegeri de către instituțiile diplomatice ale Ucrainei din străinătate sau de către comisiile de circumscripție electorală din circumscripțiile electorale din străinătate. Asemenea cereri se înaintează organului de administrare a Registrului de stat al alegătorilor din cadrul MAE al Ucrainei.

Invităm pe toți doritorii să participe la alegeri și le recomandăm ca până în 25 martie să aibă grijă să fie incluși pe lista alegătorilor a circumscripției electorale de pe lângă Ambasada Ucrainei în România.

Pentru informații suplimentare adresați-vă Ambasadei Ucrainei în România (web-site: <https://romania.mfa.gov.ua>, tel. (0040-21) 230-36-60, mail: consulat.ro@gmail.com).

Ambasada Ucrainei în România

Centenarul Unirii Ucrainei sărbătorit în București

A devenit o tradiție ca în fiecare an, la 22 ianuarie, ucrainenii din toată lumea, inclusiv cei din România, să marcheze „Ziua Unirii Ucrainei“. Începând din 21 ianuarie 1999, în Ucraina «День Соборности» a început să fie sărbătorit oficial prin Decretul președintelui Ucrainei de la acea vreme.

Anul trecut, ucrainenii din București au sărbătorit la această dată, împreună cu Ambasada Ucrainei, împlinirea a 100 de ani de la proclamarea independenței Republicii Populare Ucrainene. Iar în acest an, la 22 ianuarie a avut loc sărbătorirea festivă a centenarului de la proclamarea Actului Unirii între Republica Populară Ucraineană și Republica Populară Ucraineană de Vest, eveniment care a determinat organizarea, chiar la 22 ianuarie, a unui concert aniversar în sala festivă a Casei Universitarilor din București.

La sărbătorirea acestui important centenar am avut bucuria de a întâmpina oaspeți de seamă care au venit să ne onoreze cu prezența lor și să rostescă și frumoase cuvinte de salut, precum: Excelența Sa domnul Oleksandr Bankov, ambasador al Ucrainei în România, domnul deputat în Parlamentul României și președinte al UUR, Nicolae Miroslov Petrețchi, subsecretar de stat în Departamentul Relații Interetnice din Guvernul României, dl Amet Aledin, subsecretar de stat în Ministerul Culturii și Identității Naționale, dna Irina Cajal, precum și domnul Carol König, fost director în același minister și alți istorici și oameni de cultură români și ucraineni.

În programul acestui spectacol au evoluat: Trio banduristele „Zgarda“ din Ivano-Frankivsk (Ucraina), Grupul artistic ucrainean din Bucu-

rești, în prima audiere, condus de dna Natalia Gorochovska, doamna actrița Doina Ghițescu de la Central Cultural al MAI, care mereu impresionează plăcut publicul spectator prin poeziile ei, soția primului președinte al UUR, Ștefan Tcaciuc, doamna Virginia Tcaciuc, care a prezentat câteva poezii patriotice ale acestui mare poet ucrainean din România și obișnuitul Grup instrumental ucrainean „Zorea“ (Natalia Pancec – vioară și Dan Vasilescu – chitară) care încântă spectatorii cu potpuriul lor de melodii populare ucrainene.

Spectacolul a fost apreciat și susținut cu vii aplauze de către publicul cald, iar cele trei banduriste (tinerele Tatiana Paziuk, Liudmyla Balahun și profesoara lor Maria Șpintal), s-au remarcat atât prin muzicalitatea instrumentelor lor populare naționale, cât și prin vocile lor deosebite, cristaline. În programul lor au răsunat atât frumoasele colinde ucrainene, cât și cântecele populare și patriotice, unele dintre ele ridicând sala în picioare.

Seara de muzică și poezie oferită publicului cu prilejul „Zilei Unirii Ucrainei“ s-a dovedit a fi o reușită și s-a încheiat cu un cocteil oferit de UUR, la care și-a adus contribuția și Ambasada Ucrainei din România care ne-a susținut în realizarea acestui important proiect. Mulțumim publicului și colegilor noștri de la alte organizații minoritare care vin cu drag să ne susțină (polonezi, bulgari, sârbi, greci etc.) și Televiziunii Române care a binevoit să filmeze spectacolul, spre a ne putea mediatiza.

Cele trei mesagere ale cântecului popular din Ucraina, pe parcursul șederii lor în Capitala României, au fost invitate să ne viziteze la cele două

sedii – cel al filialei București, cât și sediul central care adăpostește câteva redacții și frumoasa bibliotecă „Ștefan Tcaciuc“, la care scriitorul Mihai Traista, împreună cu alți colegi angajați ai UUR, le-au întâmpinat cu ospitalitate. Discuțiile, cunoașterea reciprocă, micile daruri oferite și schimbul de experiență, ne-au fost pentru toți de un real folos și au constituit o bază de pornire pentru alte noi colaborări culturale.

Doamna conducătoare a formației, Maria Șpintal, care ne-a mai vizitat în trecut cu prilejul concertului dedicat lui Taras Șevcenko, susținut în Parlamentul României, a promis că va mai reveni, „îndrăgostită fiind deja de orașul minunat, București, și de oamenii lui“, după cum a afirmat aceasta.

Iaroslava-Oresia COLOTELO

Concursuri, olimpiade, reușite

Activitatea de corespondent la o publicație care se adresează minorității din care faci parte, pentru mine, înseamnă în primul rând împărtășirea emoțiilor pozitive. Obiectivitatea joacă un rol important în prezentarea veridică a evenimentelor, de aceea o punem în prim-plan și oricând

putem demonstra cele relatate.

Astăzi aș vrea să vă vorbesc despre concursuri și activități extrașcolare.

Adulții de mâine (tinerii de astăzi) trebuie inițiați în viață și în societate prin puterea exemplului pozitiv, prin competiție, prin studiu și prin promovarea adevăratelor valori umane. Într-o lume în care globalizarea este la ordinea zilei, identitatea etnică devine o adevărată comoară și păstrarea acesteia o provocare.

Începutul anului calendaristic dă startul competițiilor locale, județene, naționale și internaționale. Trecutul conturează viitorul și de aceea aș vrea să urez succes tuturor copiilor, tinerilor și profesorilor care se implică în asemenea competiții!

Aș vrea să amintesc câteva reușite, aș vrea să arăt că se poate!

„Călătoria mea multiculturală“ este competiția care ne-a adus anul trecut locul I la nivel județean și locul al III-lea la nivel național prin respectarea tematicii ce scotea în evidență legătura profundă dintre trecut și prezent. Etapa națională s-a desfășurat la Satu Mare și a fost un succes, un model de întâlnire multiculturală, un spectacol al culorilor și o scânteie ce a motivat promovarea valorilor autentice moștenite.

O mare bucurie a fost participarea la concursul național organizat în județul Suceava, concurs ce promovează anual istoria, tradițiile și obiceiurile ucrainenilor din România. La acest concurs național copilașii au luat locul al III-lea.

Ne-am bucurat la „Festivalul național de ouă încondeiate“ de la Ciocănești unde elevii noștri au luat 5 premii, printre care multe întâi și mai ales la concursul organizat la Vlădeni, Botoșani „Paștele în sufletul copiilor“ de unde copilașii s-au întors cu zece premii.

Numeroase premii am obținut și la concursurile sportive desfășurate sub sigla „Sportul pentru toți“ organizat de UUR – filiala Botoșani: locul I, la fotbal, echipa de fete și locul al II-lea la băieți, locul I, la cros fete, Leontescu Naomi, locul I Bănilan Dănuț Eugen. Șahul a venit cu două premii: premiul I, Leontescu Naomi, premiul al II-lea, Șutac Andrei.

Vicecampioni naționali am avut la campionatul național de cros la juniori, cu echipa formată din: Vătui Andrei, Zus Gabriel, Iavorenciu Gabriel și

Munteanu E. Fetele au luat locul patru pe plan național la același concurs. Domnul profesor Semciuc Victor a fost antrenorul elevilor care s-au întors cu premii de la competițiile sportive și trebuie să menționez că în spatele reușitelor, după cum știți, se ascund antrenamente zilnice.

Succes tuturor membrilor comunității noastre la toate concursurile locale, naționale sau județene! Sperăm să ne întoarcem cu premii și să împărtășim experiențele plăcute prin cuvinte și imagini!

Claudia SEMCIUC

Premierea elevilor olimpici și a profesorilor îndrumători din județul Suceava de către Consiliul Județean Suceava

Joi, 31 ianuarie 2019, Palatul Administrativ din municipiul Suceava s-a umplut cu elevii studioși ai școlilor din județ, însoțiți de profesori care i-au îndrumat pe drumul spre performanță.

Consiliul Județean Suceava a oferit premii în bani elevilor, echipelor și cadrelor didactice din județul Suceava care au obținut premii și medalii la olimpiadele internaționale.

Premiile pentru cei cinci olimpici internaționali, stabilite conform regulamentelor Ministerului Educației, au fost: David Cornel Turturean, medaliat cu aur la Olimpiada Internațională de Astrofizică și Astronomie (concurs mondial) – 10.000 de lei, Eduard Valentin Dumitrescu, medalie de argint la Olimpiada Internațională de Informatică (concurs balcanic) –

700 de lei, Teodora Iuliana Juncu, medalie de argint la Olimpiada Internațională de Limba Franceză (concurs european) – 700 de lei, Paul Florin Rebenciuc, medalie de argint la Olimpiada Internațională de Astronomie (concurs mondial) – 7500 de lei și Ana Maria Aioanei, medalie de bronz la Olimpiada Internațională de Elenistică (concurs regional) – 600 de lei. Profesorii îndrumători ai olimpicilor internaționali au fost răsplătiți cu 3000 de lei pentru elevi cu medalia de aur, 2000 de lei pentru elevi cu medalia de argint și 1000 de lei pentru bronz (concurs la nivel mondial).

Premiile pentru cei 86 de elevi care au obținut medalii la olimpiadele naționale au fost de 500 de lei pentru locul I, 400 de lei pentru locul II și 300 de lei pentru locul al III-lea. Premii în bani au primit și profesorii îndrumători ai elevilor care au obținut locul I, câte 300 de lei. Alți 177 de elevi care s-au clasat pe locul I la olimpiadele județene au primit premii de câte 200 de lei.

Cele 55 de școli de la care provin medaliați au fost răsplătiți cu Diplome de Excelență. Printre participanți la acest frumos eveniment organizat de dl Gheorghe Flutur, președintele Consiliului Județean

Suceava au fost prezenți și 8 elevi olimpici de la Colegiul Tehnic „Lațcu Vodă“ din Siret în frunte cu prof. Doina Puiu, directoarea Colegiului siretean, prof. de limba ucraineană Crainiciuc Antoneta și preotul Puiuț Dorin, profesorul de religie de la Colegiul Tehnic „Lațcu Vodă“ Siret. A fost premiată prof. gradul didactic I Crainiciuc Antoneta cu suma de 300 de lei, iar elevii premiați au fost următorii: la Olimpiada Internațională de Elenistică Aioanei Anamaria – premiul III – 600 de lei; la Olimpiada națională de limba ucraineană Schipor Cezara Nicoleta, premiul I, – 500 lei, Cozaciuc Denisa Lorena, premiul II – 400 lei, Ciobaniuc Tabita, premiul II – 400 lei, Cureliuc Emanuela, premiul III – 300 lei; la Olimpiada națională de religie Strugar Alin Gheorghe premiul III – 300 lei; Olimpiada națională de discipline tehnice Cozariuc Darius George – premiul III – 300 lei, Moscaliuc Melania – premiul III – 300 lei.

La încheierea acestui frumos eveniment, Gheorghe Flutur, președintele Consiliului Județean Suceava, s-a declarat impresionat de numărul mare de elevi care fac performanță la concursurile școlare și a spus că apreciază că „În acest colț de țară este un asemenea izvor de inteligență“. Sper că voi veți fi cei care vor contribui la modernizarea adevărată a României.

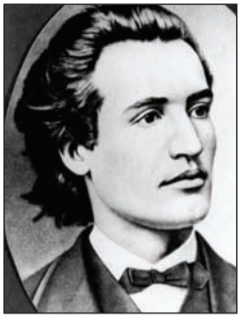
ing. prof. Jeaneta MAIDANIUC

le, naționale și județene în anul 2018. Suma totală alocată din bugetul județului a fost de 110.000 de lei, adică peste 23.000 euro. Vreau să spun că sala de festivități „Ștefan cel Mare“ cu 200 de locuri s-a dovedit neîncăpătoare pentru cei 268 de elevi, 31 de cadre didactice și membrii celor trei echipe premiate. La acest eveniment au fost, de asemenea, prezenți directorii celor 55 de unități școlare de unde provin lau-

700 de lei, Teodora Iuliana Juncu, medalie de argint la Olimpiada Internațională de Limba Franceză (concurs european) – 700 de lei, Paul Florin Rebenciuc, medalie de argint la Olimpiada Internațională de Astronomie (concurs mondial) – 7500 de lei și Ana Maria Aioanei, medalie de bronz la Olimpiada Internațională de Elenistică (concurs regional) – 600 de lei. Profesorii îndrumători ai olimpicilor interna-

Mihai Eminescu omagiat în Ucraina

La 15 ianuarie a.c., s-au împlinit 169 de ani de la nașterea marelui poet național Mihai Eminescu. Cu această ocazie, la Cernăuți, membrii comunității române din Ucraina, dar nu numai, au organizat o serie de manifestări dedicate poetului nepereche Mihai Eminescu și Zilei Naționale a Culturii Române, într-un cadru mai mult decât interesant.

După cum transmite Agenția de Știri „BucPress” din Cernăuți, Societatea Scriitorilor din Cernăuți, Societatea pentru Cultură Românească „Mihai Eminescu”, Asociația Științifică-Pedagogică „Aron Pumnul”, Centrul Cultural Românesc „Eudoxiu Hurmuzachi” cu ajutorul Direcției Învățământ și Știință a Administrației Regionale de Stat Cernăuți și cu sprijinul Consulatului General al României la Cernăuți au pregătit acțiuni care

au început la 12 ianuarie 2019 cu Concursul regional de recitare a versurilor eminesciene ce a avut loc la Gimnaziul „Alexandru cel Bun”.

La 15 ianuarie – ziua de naștere a poetului și Ziua Națională a Culturii Române – manifestările au început la ora 10:30 cu depuneri de flori la bustul lui Eminescu din curtea casei lui Aron Pumnul și apoi la statuia poetului din centrul orașului.

Începând cu ora 12:30 la Gimnaziul românesc „Alexandru cel Bun” din Cernăuți s-a desfășurat Simpozionul „Bucovina în publicistica lui Eminescu” la care au participat scriitorii din Cernăuți și Suceava, ziariști, profesori de școală, elevi și studenți, alți admiratori au cuvântului artistic. La sfârșitul manifestării, au avut loc lansări de carte și recitaluri de versuri din opera lui Eminescu care au impresionat în special prin capacitatea de a pătrunde în sufletele celor prezenți.

Și românii din dreapta Tisei l-au sărbătorit pe poetul național M. Eminescu. Manifestarea a fost

găzduită de Școala de Artă din Solotvyno – Transcarpatia, dar au participat profesori și elevi de la toate școlile cu predare în limba română din regiune.

Omagierea a luat forma unui spectacol-concurs care a inclus probele de montaj literar, recitări și interpretare de melodii pe versuri de Mihai Eminescu. S-au oferit premii constând în bani și cărți de către Asociația Culturală „Boema OJT” Baia Mare (președinte Mihai Cozma), organizatorul manifestării alături de Liceul „Mihai Eminescu” din Solotvyno (director prof. Adriana Pop). La manifestare au fost prezenți primarul din Solotvyno (Gheorghe Uhal), precum și reprezentanții Consulatului Român din Solotvyno.

În fiecare an, data nașterii marelui poet este considerată o sărbătoare a culturii române. Fără îndoială, opera sa se înscrie cu cinste și în patrimoniul culturii universale, fiind tradusă în peste 70 de limbi străine, inclusiv în ucraineană.

Ion ROBCIUC

CU EMINESCU-N SUFLET ȘI-N GÂND

Mihai Eminescu a fost aniversat și anul acesta de către elevii Școlii Gimnaziale din Bălcăuți în cadrul unui proiect intitulat „Să-l cinstim pe Eminescu”, desfășurat în intervalul 15 decembrie 2018-15 ianuarie 2019 și în care au fost implicați elevii claselor a V-a și a VII-a coordonați de Lăcrămioara Grigoriuc, profesoară de limba și literatura română în cadrul unității de învățământ.

Pe durata desfășurării proiectului, în orele de limba și literatura română și în cadrul atelierelor de lectură, s-a urmărit realizarea temei propuse. Elevii au făcut o selecție a informațiilor referitoare la biografia și activitatea literară a poetului, au realizat pagini de portofoliu cu creații din opera marelui poet, au memorat versuri ale lui Eminescu sau despre Eminescu.

Evaluarea proiectului s-a făcut în fața colegilor, a părinților și a invitaților printr-un program artistic conceput sub forma unei povești despre viața poetului.

Depănarea poveștii a început cu ziua de 15 ianuarie 1850 când s-a născut în familia lui Gheorghe și Raluca Eminovici cel de al șaptelea copil care a primit numele de Mihai. Copilăria și-o petrece la Ipotești, având în preajmă poienile, dealurile și pădurea cu lacul cel albastru, încărcat cu flori de nufăr. Trăirile copilului de altădată au prins viață ascultând poezia „Fiind băiet păduri cuterieram”.

Comuniunea tainică cu natura l-a făcut să perceapă de mic fiecare șoaptă a apelor, sunetul buciului, zgomotul satului în vreme de amurg. Cu această comoară neprețuită a înțelegerii tainelor naturii, Mihai Eminescu va pleca spre descoperirea tainelor unei alte lumi, aceea a cărților.

Povestea a continuat cu primele încercări literare ale poetului. Eminovici Mihai trimite poezii la revista „Familia”, care se publică sub numele Mihai Eminescu. Și astfel, apar poeziile „De-aș avea”, „Din străinătate”. Iar poezia „La mormântul lui Aron Pumnul” reflectă dragostea și admirația pentru profesorul său de la Gimnaziul din Cernăuți.

Un alt moment surprins în cadrul programului artistic a fost dragostea lui Eminescu pentru Bucovina.

A fost subliniat și faptul că Eminescu a rămas

mereu contemporan. Poeziile recitate au confirmat că în fiecare vers al lui e o întreagă lume de frumos, de înțelepciune, de sentimente nebănuite... și ori de câte ori frunzărești filele cărții lui Mihai Eminescu, afli ceva nou, ceva „ucigător de dulce”.

Creionarea personalității poetului nu putea omite aspectul că viața acestuia a fost amară și tristă, splendidă și înălțătoare, iar poetul s-a mistuit luminând. Eminescu s-a gândit la viața poporului, la nedreptățile îndurate de acesta, a combătut rutina, falsul patriotism. El a fost un adevărat patriot al poporului.

Nu a fost uitată nici poezia cu tematică istorică... în acest sens, a fost dramatizat un fragment din „Scrisoarea III” (dialogul dintre Mircea cel Bătrân și Baiazid).

A fost amintit și faptul că dragostea lui Eminescu pentru țară s-a manifestat și în pasiunea cu care a cercetat folclorul, comorile vechii poezii populare, înnoind-o și ridicând-o la un înalt potențial artistic. „Căci o adevărată literatură, zicea Eminescu, nu poate fi întemeiată decât pe graiul viu al poporului, pe tradițiile, obiceiurile și istoria lui, pe geniul lui”.

În multe dintre poeziile sale, Eminescu a cântat-o pe Veronica Micle. Momentul artistic a surprins iubirea dintre cei doi într-un moment dramatizat pe baza scrisorilor pe care și le-au scris cei doi.

Evocată a fost și prietenia dintre Eminescu și Creangă, ilustrată printr-un fragment dintr-o scrisoare pe care povestitorul din Humulești o scrie poetului.

Povestea s-a oprit puțin în ziua de 15 iunie 1889, la ora trei, în sanatoriul doctorului Șuțu din București când Poetul s-a așezat pentru a se odihni puțin. Și continuă a se depăna până în ziua de astăzi căci „Eminescu nu este un poet/fie și nepereche/nu este geniul tutelar/n-a iubit-o pe Veronica Micle/n-a fost sărac și n-a fost bogat/n-a scris cărți/ci doar un certificat de naștere/de ce lui ne închinăm?/ fiindcă el a scris, cu litere de aer și țărână, certificatul de naștere al sufletului românesc” – Lucian Avramescu.

De Ziua Culturii Naționale elevii bălcăuțeni, cu emoție și prețuire, au încercat să-i onoreze numele și memoria lui Mihai Eminescu. Activitatea extracurriculară s-a vrut a fi un mic omagiu al comunității din Bălcăuți pentru marea moștenire pe care poetul a dăruit-o neamului său.

Convalia HREHORCIUC

„Ne cântă huțuluii“

Sărbătorirea Centenarului sub genericul „Bucovina 1918 – 100 – 2018 – Centenarul Unirii cu țara“ în prezența delegațiilor din partea Consiliului Județean Suceava, de la Centrul Cultural „Bucovina“, Centrul pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale a continuat în localitatea Falcău, comuna Brodina. În eleganta sală a pensiunii dlui Lungu Aurel și Rodica, s-a desfășurat evenimentul cultural lansarea cărții „Ne cântă huțuluii“. Autorul acestei cărți este tânărul, dar talentatul și neobositul culegător de poezii și cântece huțule vechi Paul Petru Torac. La eveniment, au participat Ioan Manole, Victor T. Rusu, Liviu Rotariu, Casian Balabașciuc, Vasile Ungureanu, Liviu Țăran, Lucian Călușeriu, elevii Școlilor Gimnaziale Brodina și Falcău. Moderator a fost dl Călin Brăteanu, parteneri Primăria și Consiliul Local Brodina. Majoritatea invitaților au venit îmbrăcați în costume populare, dar mai ales cele huțule. Scena a fost împodobită cu covoare specifice huțulilor, cu manechine în costume huțule, cu ștergere cusute manual de stră-străbunicii huțuli. La intrare, au fost panouri cu păpuși, cu costume ale diferitelor minorități, far-

nă. După cuvântul celor doi, pe scenă a fost invitată cântăreața Angelica Flutur care și-a exprimat admirația și respectul pentru autor, pentru mama lui, Elena, care duc mai departe tradițiile huțulilor. Apoi ne-a încântat cu cântecul „Зашуміла Буковинка“ în limba ucraineană.

Un grup de eleve huțule au cântat numai în limba ucraineană. Acest grup este instruit de prof. de limba ucraineană Coneac Viorica. Paul Torac a vorbit despre muzeul constituit în casa particulară a familiei Torac în comuna Brodina, despre istoricul exponatelor huțule ce se aflau în fundalul scenei. Atât Maria Popescu, cât și Adriana Maria Hasna ne-au încântat cu cântecele lor în limba ucraineană, iar Adriana Hasna a cântat același cântec în limba ucraineană ca și Angelica Flutur, cu nimic mai prejos decât ultima.

Artistul Paul Anania, prieten bun cu autorul cărții, în cuvântul său l-a felicitat pe Paul Torac pentru activitatea pe care o desfășoară, importanța păstrării tradițiilor strămoșilor noștri, apoi ne-a bucurat cu cântece maramureșene. Doina cântată ne-a făcut „pielea găinii“ prin frumusețea execuției. Dl Călin Brăteanu, directorul Centrului Cultural „Bucovina“, Suceava, în cuvântul său a felicitat-o pe Elena Torac pentru continuarea tradițiilor bunicilor, părinților. Desigur că pentru Elena și Paul au fost veritabile momente de satisfacție culturală când își pot spune că viața lor nu a fost inutilă.

În continuarea programului, au apărut pe scenă dl Valentin Marocico și dl Brăteanu, artiști instrumentiști, primul cu vioara, al doilea cu cobza, cântând „Huțulca“. Apoi, acompaniat de vioară, dl Brăteanu a interpretat un cântec cu strigături foarte apreciat de public.

Dl Huzdup de la Centrul Cultural a vorbit despre istoricul patrimoniului, fiind impresionat de peisajul în care trăiesc huțuluii apreciind tradițiile culturale din această regiune magică, cu un spațiu plin de straturi de istorie și de bunătate umană. Aici a întâlnit oameni de talent și de calitate. În cuvântul său, preotul Constantin Hrehor a explicat importanța sărbătorii Sf. Nicolae.

Din nou au apărut pe scenă Adriana Hasna, Maria Popescu și Teodora Popescu care ne-au încântat cu cântece huțule și populare românești scoțând în evidență Brodina, Falcăul. Artistul popular Sorin Filip din Argel a elogiat-o în cuvântul său pe dna Elena Torac pentru activitatea cultural-artistică ce o desfășoară atât în țară, cât și peste hotare. La fel a vorbit și despre copiii ei, Paul și Paula, ce îi urmează cariera de meșter popular.

Ca autor al cărții lansate, Paul Torac nu putea povesti ce sentiment a avut când a văzut copiii participând din tot sufletul la derularea evenimentului, cântând, dansând, dialogând, ei, copiii, care reprezintă un public foarte sincer și direct. Ei nu „mint“ la un spectacol, nu au motive să menajeze pe nimeni dacă nu le place ce se petrece pe scenă. După încheierea programului artistic, Paul Torac a mulțumit tuturor celor care l-au sprijinit. Partea a doua a acestui eveniment s-a desfășurat la Primăria Brodina, unde a fost oferită o masă cu bucate alese, de post, pregătită de Valu și Fănica, experți în arta culinară și a servitului. Pentru cadre didactice mai în vârstă, pre-

cum Gheorghiu Silvia și subsemnata, a fost o mare surpriză și plăcere să-l revedem după circa 20 de ani pe prof. de muzică care a predat elevilor obiectul „muzica“ la Școala Gimnazială Brodina și Falcău. Dna Gheorghian, cu nostalgie, și-a amintit cum, cândva, de Crăciun un grup de 16 cadre didactice, în frunte cu Valentin au colindat-o. Toată noaptea au petrecut, iar Valentin cu atâta patos cânta la vioară, încât s-a ales cu o singură

furii pe care scria „100 ani“ în trei culori, steagul tricolor, 1 Decembrie – 100 România și multe lozinci cu conținut patriotic, stema țării și multe lucrări ale copiilor.

Programul a fost deschis de dl Casian Balabașciuc, scriitor bucovinean alături de autorul cărții, Paul Petru Torac. Cartea cuprinde 100 de cântece huțule în limba ucraineană traduse în limba româ-

strună. Iar subsemnata mi-am amintit de cât ajutor a fost Valentin într-o excursie oferită de răposatul Ștefan Teaciu, fost președinte al UUR, drept stimulent al activității culturale a profesoarei de limba ucraineană și a copiilor care au învățat această limbă. Numai că dl Valentin Marocico nu a profesat mult la Brodina, ci a plecat să-și desăvârșească studiile. Astăzi el este profesor de educație muzicală, președintele asociației ansamblului artistic „Dor“, colaborator și membru al juriului internațional la diferite concursuri și festivaluri internaționale.

L-am scos în evidență pe dl Marocico pentru că el este născut la Ploșcii într-o familie de huțuli, moștenind talentul de la părinți, promovează valorile spirituale tradiționale huțule. El a insuflat elevilor lui această pasiune pentru neprețuita noastră moștenire folclorică pe care o poartă și el în suflet și pe care o promovează de ani buni și pe marile scene ale lumii. Merită spus că Valentin Marocico a bătut cu piciorul o mulțime de sate pentru a culege cântece vechi – comori populare, costume și talente. Ne bucurăm, dar și ne mândrim cu astfel de oameni, care, deși născuți în vârf de munte, la capătul României, cu posibilități materiale modeste, au răzbătut prin propriile forțe, ajungând oameni apreciați în țară și în lume.

Artemizia GHEORGHI

ÎN SLUJBA CONSERVĂRII SPECIFICULUI IDENTITAR NAȚIONAL

Una dintre principalele modalități de conservare și perpetuare, totodată, a specificului identitar național o constituie păstrarea tradițiilor legate de sărbătorile anuale. Ucrainenii din România sunt unii dintre păstrătorii consecvenți și loiali ai tradițiilor și obiceiurilor specifice sărbătorilor de iarnă pe stil vechi, Crăciunul, Anul Nou și Boboteaza, dovadă stând colindele, urările de Anul Nou, portul și obiceiurile aferente acestor sărbători. Vechimea unora dintre obiceiuri datează și de peste șapte secole.

Ca în fiecare an, filiala Cluj a Uniunii Ucrainenilor din România a marcat sărbătorile de iarnă prin organizarea, la 19 ianuarie a.c., a evenimentului „Sărbătorile de iarnă la ucraineni: Crăciunul, Anul Nou, Boboteaza (analiză și evocare)”, în cadrul căruia membrii UUR, studenții, cadrele didactice și simpatizanții tradițiilor ucrainene au evocat Crăciunul, Anul Nou și Boboteaza, la sediul organizației, prin colinde și urări specifice acestor sărbători.

Manifestarea științifico-culturală a debutat cu interpretarea colindului *Дивная новина* (*O, ce veste minunată*) de către toți membrii UUR-Cluj și a continuat cu deja tradiționala componentă științifică, prin prezentarea unor comunicări, din care participanții au putut afla lucruri poate mai puțin știute despre aceste sărbători. Membrii filialei clujene a UUR atât studenții, cât și cadrele didactice, se străduiesc ca an de an să aducă ceva nou în intervențiile lor științifice pentru ca cei prezenți să simtă satisfacția timpului de calitate petrecut împreună.

Astfel, subsemnatul, în comunicarea *Sărbătorile pe stil vechi. De ce este numit Calendarul iulian „neîndreptat”?* și-a concentrat atenția asupra condițiilor „nașterii” celor două calendare (iulian și gregorian), respectiv, a celebrării sărbătorilor pe stil vechi și pe stil nou. Și-a început prezentarea cu expunerea motivelor pentru care împăratul Iulius Cezar acceptă ca în anul 46 î.e.n. să fie adoptat calendarul egiptean, numit iulian, care s-a dovedit, însă, a nu reflecta în totalitate realitatea astro-

nomică. Drept urmare, la 24 februarie 1582, este adoptat un alt calendar numit, ulterior, gregorian, prin care erau eliminate 10 zile din calendar. Abia în anul 1923, în cadrul unui congres de la Constantinopol, are loc îndreptarea calendarului iulian rămas în urmă cu 13 zile când, de fapt, încep să coexiste cele două tipuri de sărbători: pe stil vechi și pe stil nou. După ce compară Crăciunul la rușii-lipoveni, sârbi, georgieni etc., autorul comunicării ajunge la concluzia că ucrainenii sunt singurii dintre națiunile slave care sărbătoresc și păstrează toate obiceiurile și tradițiile pe parcursul celor trei zile de Crăciun (colindele, interpretarea *Viflaimului* etc.), cât și celelalte sărbători de iarnă, Anul Nou și Boboteaza. În concluzie, autorul comunicării este de părere că, nicidecum, calendarul iulian nu trebuie numit neîndreptat, deoarece și cel actual, gregorian este tot unul neîndreptat, azi omenirea fiind în urmă cu aproximativ șapte zile.

Cea de-a doua comunicare, susținută de studentul specializării Limba și literatura ucraineană, anul III, Petru Pancec, *Цікаві факти про Різдо Христове*, după cum se poate observa

chiar din titlu, este dedicată Crăciunului, mai exact lucrurilor mai puțin cunoscute legate de cea mai importantă sărbătoare de iarnă, și anume: în trecutul îndepărtat, Crăciunului nu i se acorda o atenție deosebită, abia din anul 200 e.n., teologii din Alexandria au decis celebrarea Crăciunului la 20 mai; rădăcinile tradițiilor de Crăciun pot fi găsite în unele ceremonii păgâne dedicate diferitelor zeități slave; în Occident, este destul de răspândită legenda împodobirii bradului, aparținându-i lui Martin Luther; a enumerat diverse ipoteze ale cercetătorilor privind steaua care i-ar fi condus pe cei trei magi și pe păstori la locul nașterii Mântuitorului, studentul încheindu-și periplul prin lucrurile inedite legate de Crăciun cu tradiția păstrării postului timp de 40 de zile, a celor douăsprezece feluri de mâncare din Ajunul Crăciunului sau a colindatului, cea mai populară și iubită de către copii formă de celebrare a acestei sărbători de iarnă

apostolii lui Isus, dovadă, în acest sens, fiind mărturia creștinătorului Klement Alexandrovski din secolul al II-lea. Tradițiile legate de această sărbătoare au în centrul lor apa și semnificațiile purificatoare ale acesteia. Ucrainenii, ca și alte popoare slave și nu numai, păstrează cu sfințenie obiceiurile legate de Boboteaza. Autoarea și-a încheiat comunicarea, subliniind semnificația și importanța pe care ar trebui să le aibă această sărbătoare în viața oricărui creștin, indiferent de naționalitate.

O comunicare deosebit de interesantă, cu titlul *Crăciunul – etimologii slave și latine*, ne-a fost prezentată de domnul conf. univ. dr. Dorin-Ioan Chira, prodecanul Facultății de Litere, un devotat și sincer susținător al ucrainenilor din România care, în stilul său propriu, academic și fermecător, ne-a ademenit pe tărâmul lingvisticii, vorbindu-ne despre cele mai vechi etimologii propuse de Sextil Pușcariu, Theodor Capidan, Nicolae Drăganu, care consideră că termenul „crăciun” este de origine latină și provine din apelativul *creatio-nem*. Și B. P. Hasdeu, Ovid Densusianu, Al. Rosetti, Al. Graur sunt de părere că provine tot din latină, din lexemul *colatio-nem*. De partea cealaltă a baricadei se situează cercetătorii V. Miklosich, C. Jiraceh, A. Cihac, Al. Philippide, G.L. Weigand care susțin originea slavă meridională, în timp ce lingvistul Sorin Paliga este de părere că termenul „crăciun” provine din daco-tracă.

Partea științifică a acțiunii a fost dublată de una informațională, prin vizionarea de filme documentare scurte privind datinile și obiceiurile de iarnă ale ucrainenilor. În completarea și îmbogățirea programului, invitații împreună cu organizatorii au interpretat colinde și urări, celebrând cu bucurie și speranță intrarea în Noul An.

În finalul manifestării, au fost prezentate două cărți: *«Під сузір'ям слова» – Публіцистика* (*Sub constelația Cuvântului – Publicistica*), de Mihai Hafia Traista, despre care a vorbit redactorul cărții Ioan Herbil și *«Лорана. Любов до Близьнього»* (*Lorana. Aproapele cu dragoste*), de Mihai Nebeleac (redactor Mihai Mihailiuc), despre care Ioan Semeniuc, consăteanul și cel care i-a dedicat câteva articole și studii marelui romancier, a rostit câteva cuvinte, mulțumind, în încheiere, Uniunii Ucrainenilor din România că a reeditat cele două romane.

Printre invitații de seamă care au răspuns pozitiv și de data aceasta, dând un plus de valoare și încredere acestor manifestări, în general, s-au numărat: prodecanul Facultății de Litere, dl conf. univ. dr. Dorin-Ioan Chira, președintele de onoare a UUR-Cluj, dl prof. univ. dr. Ioan Ardelean, dna profesoară Maria Ardelean, profesorii de la Departamentul de limbi și literaturi slave, conf. univ. dr. Diana Tetean și lector univ. dr. Judit Bartalis, domniile profesori Motria și Mihai Kramar, dl conf. univ. dr. Ioan Semeniuc, dna redactor al „Clopotelului”, Ludmila Doroș, dna Olha Senyșyn, jurnalist, dl ing. Oleh Iaroslav Lemnij, numeroși simpatizanți ai culturii și limbii ucrainene și, nu în ultimul rând, cei mai importanți participanți, studenții și tinerii colaboratori ai filialei Cluj (membrii Coralei UUR-Cluj și ai trupei de teatru „Pasărea de foc”), fără de care asemenea acțiuni nu ar fi posibile. Le mulțumim tuturor pentru promptitudinea și dragostea pe care ne-o arată de fiecare dată, ajutându-ne să ducem mai departe lumina culturii, a literaturii și a tradițiilor ucrainene.

lector univ. dr. Ioan HERBIL,
președintele filialei Cluj a UUR

sărbătoarea Bobotezei este pur creștină, începând să fie celebrată de către slavi odată cu adoptarea creștinismului, în secolul al X-lea, deși, primii care au sărbătorit Botezul Domnului au fost chiar

COMUNITATEA UCRAINENILOR DIN IAȘI A SĂRBĂTORIT CRĂCIUNUL PE STIL VECHI

Ciclul de iarnă al sărbătorilor tradiționale ucrainene oriunde ar trăi ei include sărbători favorite din frageda copilărie, cum ar fi: Ajunul, Crăciunul, Anul Nou, Boboteaza. Aceste sărbători au fost și încă mai sunt însoțite de pregătirea unor mâncăruri (rituale), speciale, care au o valoare simbolică, reprezentând o formă de comunicare de familie, erau și mai sunt încă pri-

lejul ca familia, oricât de răspândită ar fi, să se adune la un loc, de regulă în casa părintească. Sărbătoarea Crăciunului este una dintre cele mai frumoase tradiții ale creștinismului. Această sărbătoare după importanța ei este a doua după Paște. În ciuda unor diferențe de nuanțe și tradiții de sărbătorire de către protestanți, catolici și ortodocși, sărbătoarea nașterii Domnului Isus Hristos umple sufletele tuturor creștinilor de o bucurie unică.

La 6 ianuarie, filiala Iași a UUR a marcat Ajunul Crăciunului a 11-a oară. În această zi iau sfârșit cele patruzeci de zile de post al Crăciunului. La masa bogată, de sărbătoare, în mod tradițional se adună întreaga familie. Și la masa noastră s-a adunat „familia de ucraineni” care trăiește în Iași, din păcate, nu toți din familie, pe de o parte, pentru că suntem destul de mulți (e adevărat că unii au fost plecați și aici am în vedere pe studenții de origine ucraineană, care erau în binemeritata vacanță înainte de examene), iar, pe de altă parte, am dorit să împărtășim această bucurie cu prietenii noștri, reprezentanți ai autorităților locale, ai unor instituții și organizații nonguvernamentale cu care filiala noastră colaborează în promovarea proiectelor comune. La invitația filialei noastre, în această zi minunată, alături de noi au fost reprezentanți ai Consiliului Județean Iași, ai Primăriei, ai Colegiului de Artă „Octav Băncilă”, ai Universității „Alexandru Ioan Cuza” și ai altor organizații cu care colaborăm.

Pentru această acțiune soțiile membrilor

Comitetului filialei au pregătit o expoziție culinară cu mâncăruri specifice de Crăciun, aceleași feluri de mâncare pe care le pregăteau pe când se aflau în satele de origine, pe lângă mamele lor, asta cu mulți ani în urmă, de unde provine marea majoritate a membrilor „familiei noastre ucrainene” din Iași. Invitații noștri au avut ocazia să ia la cunoștință de rețetele mâncărilor tradiționale ce se pregătesc pentru seara de Ajun al Crăciunului (ele au fost prezentate în format bilingv), dar, în același timp, au avut posibilitatea să deguste aceste mâncăruri.

Pentru oaspeții noștri am pregătit 2 Roll-upuri de Crăciun: unul cu prezentarea tradițiilor și obiceiurilor legate de această sărbătoare, iar al doilea cu cele mai frumoase felicitări ucrainene pentru sărbătorile de iarnă. Dar ca ei să nu rămână doar cu ceea ce au văzut la noi, fiecare dintre oaspeții noștri a primit câte o felicitare, un calendar de buzunar și o făgăduință pentru anul 2019.

Ajunul Crăciunului a început cu un cuvânt de bun venit din partea președintelui filialei Iași a UUR, care a urat tuturor celor prezenți pace și liniște în fiecare casă, bunătațe, înțelegere, prosperitate, dragoste, fericire, liniște sufletească și succes în toate începuturile, mai multă bucurie, sănătate și bunăstare! Astăzi avem posibilitatea să stăm câteva minute și să ne gândim, cum a fost viața noastră în trecut, ce a fost bun și ce a fost rău, cu ce și în fața cui am greșit, să încercăm să ne împăcăm cu noi înșine în primul rând, apoi cu rudele, cu cei dragi, cu colegii de muncă etc. E timpul să fim buni, mai răbdători și mai toleranți, să punem pe prim-plan binele aproapelui nostru și apoi al nostru, și atunci vom fi fericiți și binecuvântați.

La cererea oaspeților noștri președintele filialei Iași a povestit de ce în toată lumea se sărbătorește Crăciunul la 25 decembrie, iar în Ucraina, Georgia, Rusia, Serbia și în alte țări la 7 ianuarie. De ce datele de naștere a lui Isus Hristos diferă, dacă ele diferă? (În societatea modernă se trăiește după calendarul gregorian, care a fost introdus în 1582, de către Papa Grigore al XIII-lea. Acest nou calendar a și fost numit „stil nou”. Diferența dintre cele două stiluri, la fiecare 100 de ani, crește cu o zi. Acum, calendarul iulian rămâne în urma celui gregorian cu 13 zile. Dacă în Europa, a apărut și este în vigoare noul calendar gregorian, în Ucraina și țările sus-menționate continuă să se folosească calendarul iulian).

Oaspeții noștri s-au arătat interesați de tradițiile și obiceiurile caracteristice ucrainenilor cu privire la celebrarea Crăciunului. Noi am prezentat oaspeților noștri, în linii mari, tradițiile și obiceiurile ucrainenilor care trăiesc în sudul Bucovinei, de unde provine majoritatea membrilor organizației noastre. A trebuit să povestim oaspeților noștri despre bucatele specifice, care au fost prezentate la expoziție, despre simbolurile lor (despre simbolurile / semnificația altor atribute prezente în seara de Ajun – diduch, usturoi, fân

etc.), iar după degustarea acestor preparate, majoritatea invitaților au cerut rețete pentru preparatele prezentate.

Dar seara de Ajun nu ar fi adevărată și completă, dacă ar lipsi colindele noastre ucrainene și românești (în cazul dat). Și de data aceasta alături de noi a fost doamna Zaharov Otilia, profesoară la Colegiul Național de Artă „Octav Băncilă”, care a prezentat un buchet de colinde românești, acompaniată de nelipsita-i chitară, fiind susținută de participanții la acțiune.

6 ianuarie – o zi cu mai multe fațete, ajunul Nașterii Domnului Hristos dar și o ocazie de a reflecta asupra multor lucruri din viața noastră. În această zi nu este suficient să ne înnoim doar casa și în curățenie să întâmpinăm marea sărbătoare, ci să ne păstrăm și sufletul curat, „măturat” de gânduri rele și să începem să trăim într-un mod nou. Așa, cum o cere Domnul. Hristos s-a născut! Slăviți-L!

Victor HRIHORCIUC,
președintele filialei Iași a UUR

Responsabilitatea pentru opiniile exprimate în paginile Curierului ucrainean revine în exclusivitate autorilor. Redacția nu-și asumă obligațiile legate de conținutul materialelor și nu returnează articolele nepublicate.

CURIERUL UCRAINEAN

Strada Radu Popescu, nr. 15,
sector 1, București
Telefon: 021.222.0724,
Tel./fax: 021.222.0737
E-mail:
curierul.ucrainean@gmail.com

Redactor-șef:
Ion Robciuc

Redactor:
Kolea Kureliuk

Tehnoredactare:
Ștefania Ganciu

Tiparul executat la

Tipografia
„S.C. SMART
ORGANIZATION SRL“
ISSN 1223-5210

Motto:
„Oricât de frumos ar străluci
soarele, de apus tot trebuie să
apună”.

F. Raimund

Sunt convins că unii dintre cititorii acestor rânduri, îndeosebi cei mai vârstnici, dar nu numai ei, cândva, cel mai sigur în copilărie, au fost captivați citind romanul cunoscutului scriitor american James Fenimore Cooper intitulat „Ultimul mohican”. Unii dintre noi, sau poate dintre cei ce nu l-au citit, au avut ocazia să vadă și filmul cu același titlu, transmis la televiziune. Romanul respectiv care, chiar de la apariția sa în 1826 s-a bucurat de un mare succes, se referă la evenimentele istorice din anul 1757, când Marea Britanie și Franța se luptau pentru a domina coloniile americane și canadiene. În lupte erau antrenate și triburile indigene ale indienilor. O astfel de luptă îndârjită, în care moare ultimul războinic indian al tribului mohicanilor este prezentată în romanul respectiv, de unde și titlul cărții. Parafrazând acest titlu, în limba română s-a încetățenit expresia „ultimul mohican” care, în timp, și-a lărgit semnificația în înțelesul propriu și chiar metaforic ca noțiune de ceva „ultim”, fie că ne referim la un ultim indigen, ultim luptător, veteran de război, reprezentant, locuitor etc. Dar, la fel, în același mod ne putem referi la noțiunea de „ultima”. Pe această idee se bazează și relatarea ce urmează.

Locuiesc într-o casă în curtea căreia se află un păr bătrân, dar care încă rodește an de an. Părul este

Un ultim, o ultimă...

situat chiar lângă casă, astfel că prin fereastra dormitorului se vede o parte din coronament. Cel mai bine se vede din colțul unde este situat patul meu. Asta îmi oferă posibilitatea ca, aflându-mă culcat, să-l pot vedea tot timpul. În mod deosebit, pot vedea câteva ramuri mai apropiate de fereastră. Le văd în fiecare anotimp, din primăvară până-n

iarnă. Văd când apar primii muguri de frunze și flori, când înfrunzesc și înfloresc înveșmântând copacul în mantie verde, iar apoi și în cea albă de mireasă, când cresc și se pârguiesc fructele, când cad, când verdele frunzișului îngălbenește căzând apoi împrăștiat de vânt, când crengile rămân goale acoperindu-se iarna de

zăpadă. Sunt priveliști minunate, care se succed an de an. La fel a fost și anul trecut, doar că atunci a fost ceva, totuși, mai deosebit.

Ca întotdeauna, primăvara apăruseră întâi mugurii frunzelor și florilor. În fiecare zi admiram spectacolul înnoirii oferit de natură. În mod excepțional, privirea îmi era ațintită mai mult asupra unui mănunchi de flori de pe o creangă care se vedea cel mai bine. Vedeam cum roiesc albinele în jurul florilor, apoi cum acestora le cad petalele, ca apoi să apară și fructele care, cu trecerea timpului, se făceau tot mai mari. Dintre acestea, mai mult ca oricare alta, îmi atrăgea atenția o pară care era mai la vedere. Asistam la tot procesul de coacere, încât pot afirma că ea a crescut sub ochii mei. Scăldată de razele soarelui care o învăluiau zilnic, oferindu-i lumină și căldură, ea se făcea mare și frumoasă. Frumoase erau și celelalte pere, dar aceasta parcă le întrecea pe toate – cel puțin așa mi se părea mie – poate și datorită faptului că îi acordam atenție tot timpul. În gândul meu o numeam „vedeta” pomului. Așa au trecut primăvara, vara și au început să apară și primele semne că se apropie toamna. Din păr, fructele coapte au început să cadă, la început una câte una, apoi tot mai multe în fiecare zi. Părul fiind foarte înalt, iar eu aflându-mă la o vârstă care nu-mi mai permite să mă cațăr, perele

coapte nu mai puteau fi culese direct din pom nici măcar cu ajutorul scărilor, ci trebuiau culese de pe jos. Și asta făceam zilnic, uitându-mă în sus să văd câte au mai rămas. În decurs de aproape o săptămână, ajutate și de un vânt mai puternic, căzuseră toate perele, cu excepția unei singure – aceea pe care am admirat-o tot timpul, zi de zi, care crescuse dezvoltându-se sub ochii mei și pe care o consideram „para vedetă”. Nici acum nu-mi explic ce forță naturală, ce anume a contribuit la faptul că tocmai această pară rezista acolo în timp ce toate celelalte căzuseră. Oare să fi influențat acest fapt și atenția mea acordată ei chiar de la început, căci în ultimul timp se discută tot mai insistent că plantele sunt sensibile și că resimt asupra lor influența comportamentului oamenilor, reacționând în felul lor. Poate că este adevărat. Oarecum surprins și impresionat de ce vedeam – așa cum se procedea în cazul vedetelor – nu am rezistat tentației și am fotografiat-o. Am fost inspirat, căci ea a mai rămas în pom încă o zi, după care a căzut și ea urmând calea inevitabilă a destinului.

Pentru toată atenția acordată, pe mine m-a răsplătit cu miezul său dulce și aromat. Para nu mai există, dar a rămas amintirea ei în memoria mea, în imaginea fotografică și în această povestire. Deși încă ne aflăm în sezon rece, primăvara nu mai e departe. În curând, din nou natura se va trezi din amorțirea hibernală și ciclul va reîncepe. Oare ce surprize ne va mai oferi natura?

Text și foto Iarema ONEȘCIUC

5 profesori de la Colegiul Tehnic „Lațcu Vodă” Siret la Braga – Portugalia

Colegiul Tehnic „Lațcu Vodă” Siret implementează în anul școlar 2018-2019, mai multe proiecte europene ERASMUS. Dintre acestea, proiectul „Erasmus – șansa pentru dezvoltarea competențelor necesare pe piața muncii prin stagiile europene de formare profesională” cu numărul de referință 2018-1-R001-KA102-047436 este cel mai mare dintre ele, cu o finanțare de peste 85.000 euro și 41 de participanți la mobilități. Echipa de implementare a activităților proiectului este formată din profesorii care predau în învățământul profesional și tehnic, persoanele responsabile de formarea profesională și lideri ai instituției VET, coordonate de ing. profesor Jeaneta Maidaniuc. Proiectul răspunde nevoilor de formare identificate la nivelul școlii și este în acord cu obiectivul strategic al educației și formării în Europa, de creștere a calității și eficienței educației și formării profesionale.

Colegiul Tehnic „Lațcu Vodă” Siret dorește creșterea calității în educație, dezvoltarea competențelor cadrelor didactice, astfel încât aceștia să asigure accesul elevilor la informații privind noțiunile din domeniul transporturi și auto. Scopul proiectului este de a dezvolta abilitățile și competențele tehnice pentru elevii din învățământul liceal, calificarea tehnician în transporturi, învățământul profesional, calificarea mecanic auto, cât și pentru profesorii de discipline tehnice, responsabili cu formarea profesională și managerii instituției VET. În cadrul acestui proiect primul flux de mobilitate cu cei 5 profesori a avut loc în Braga – Portugalia, în perioada 18-24 noiembrie 2018. Pe parcursul a 8 ore pe zi, participanții au desfășurat activități de lucru cuprinzând: comunicarea unor informații privind noile reglementări din Portugalia în domeniul logistic și transport;

întâlnire cu personalul și schimb de bune practici; prezentarea unui atelier independent specializat în întreținerea și repararea automobilului; prezentarea unor tehnici și tehnologii moderne din domeniul mecanic auto; vizita la Școala profesională din domeniul auto; prezentarea managementului școlar al instituției; activitate practică în cadrul companiei TUB care asigură serviciul public de trai colectiv de călători în districtul

Braga; gestionarea fluxului de mărfuri și a resurselor umane pentru a răspunde cerințelor angajatorilor; vizita de lucru la un atelier de întreținere și separare a automobilelor; exemple de bune practici în domeniul mecanic auto, prezentarea unor metode moderne de diagnosticare auto.

Prin activitățile desfășurate s-au putut dezvolta următoarele competențe: perfecționarea competențelor profesionale ale personalului VET; dobândirea de noi cunoștințe și contactul cu tehnologiile și tehnicile din domeniul mecanic și transporturi; posibilitatea de a aplica cunoștințele dobândite în activitatea practică; dezvoltarea

metodelor de lucru, a spiritului antreprenorial și a calității formării; îmbunătățirea nivelului de limbă străină; îmbunătățirea competențelor sociale (adoptarea, comunicarea și cooperarea); formarea relațiilor profesionale cu o serie de organizații, grupuri și comunități; îmbunătățirea dezvoltării profesionale; extinderea orizonturilor prin dobândirea cunoștințelor despre alte țări și culturi.

Partenerul Colegiului Tehnic „Lațcu Vodă” Siret din Portugalia este o companie certificată conform normei ISO9001:2015, care oferă instituției sirenene de învățământ un program de lucru foarte bun, ceea ce a dus la atingerea obiectivelor proiectului și la realizarea unei mobilități de succes pentru cadrele didactice. Vreau să spun că, în ultimul an, această companie europeană a realizat găzduirea a peste 1000 de participanți.

Participarea profesorilor la mobilitatea VET va da posibilitatea de a crea consorții și rețele internaționale cu alte instituții de învățământ. Acest lucru va genera participarea la alte proiecte europene în scopul dezvoltării învățământului profesional și tehnic din Colegiul Tehnic „Lațcu Vodă” Siret. Proiectul va continua cu două fluxuri de mobilitate adresate elevilor care vor efectua un stagiul de practică de câte două săptămâni în Germania și Italia. Beneficiarii direcți vor fi 16 elevi din clasa a XI-a, învățământul liceal, domeniul mecanică, calificarea tehnician în transporturi și 16 elevi din clasa a X-a, învățământul profesional, domeniul mecanică, calificarea mecanic auto. Pe termen lung, acest proiect va fi valorificat prin folosirea exemplarelor de bună practică în activitatea de formare, derularea altor proiecte europene în care să folosim experiența acumulată. Prin activitățile derulate, se vor produce schimbări conceptuale și practice în procesul educativ, în conformitate cu cerințele educaționale actuale centrate pe elev, cu accent pe metode noi.

Nicolai MAIDANIUC

Rugăciunea ecumenică a cultelor religioase din Lugoj

Ca membră a Bisericii ortodoxe ucrainene din Lugoj, duminică, 20 ianuarie 2019, am fost mar-toră a unui eveniment deosebit. De 23 de ani, în Lugoj se întâlnesc toate confesiunile religioase la o rugăciune ecumenică, Octava de rugăciune.

Anul acesta, Biserica Ortodoxă ucraineană „Sf. Volodymyr“, în duminica sărbătorii Sf. Ioan Botezătorul pe stil vechi, a fost gazda acestei întâl-niri de rugăciune interconfesională. Au participat

reprezentanții tuturor cultelor religioase existente în orașul nostru, așa cum se obișnuiește în fiecare an. După terminarea Sf. Liturghii, în prezența tuturor creștinilor și slujitorilor Sfințelor altare, în prezența autorităților lugojene, a invitaților, a

avut loc o întrunire religioasă.

Au fost prezenți: din partea Bisericii Ortodoxe Române, pr. protopop Ioan Cerbu, din partea Bisericii Greco-Catolice, episcopul Alexandru Mesian, reprezentantul Bisericii Romano-Catolice episcopul Pall Ciabo, împreună cu protopopul din Lugoj, Mihail Dumitresc, și cu vicarul său Angelo Pop de la parohia reformată parohul Gall Zoltan, din partea cultului pentecostal, Alin Tech, fost viceprimar al Lugojului și mulți alții. Prin salutul său adresat celor prezenți, parohul bisericii ucrainene pr. Ilie Albiciuc a mulțumit pentru lucrarea Bunului

Dumnezeu de a fi împreună cu slujitorii Sfințelor altare, invitații și credincioșii. La rândul lor, aceștia au răspuns în cuvinte frumoase, cu citate din Biblie, cuvinte de învățătură, îndemnuri la iubire, unitate, toleranță religioasă și colaborare. De ase-menea, cuvinte frumoase au rostit edilii orașului, actualul primar, prof. ing. Francisc Boldea, un om deosebit cu mare credință și gânduri sincere, fostul primar al Lugojului și deputat în Parlamentul României, Sorin Straja, care a ajutat mult biserica ucraineană. S-a afirmat că

fiecare cult în parte: ortodocși, catolici, reformați, pentecostali etc. În încheiere, protopopul pr. Ilie Albiciuc a mulțumit celor prezenți, apreciind efortul depus și cu îndemnul „Ce frumos este să fim chemați cu toții pentru rugăciune, înțelegere și unitate“. Pentru pregătirea acestui eveniment la biserica ucraineană, pr. Ilie Albiciuc a fost ajutat de membrii Comitetului bisericesc și de familia Covaci Ivan și Marica în amintirea faptului că biserica anul trecut a fost în sărbătoarea târnosirii sfântului locaș.

Anna BEREGHI

A trecut un an de când profesorul Nicolae Cramar a părăsit această lume pe care a iubit-o atât de mult. Nu găsim cuvinte potrivite pentru a ne exprima tristețea, dar orice gândim sau rostim spune că era un om bun, cu suflet mare cât să încapă toată planeta în el, un om cu un caracter frumos. Era profesor de muzică, cu mult talent pedagogic și dăruire. Pentru el, ca și pentru noi toți, muzica era ca un balsam al sufletului, ca o mângâiere părintească, iar aceasta poate afirma oricine.

L-am cunoscut pe profesorul Nicolae Cramar în vara anului 2013. Pensionar fiind, era membru în Comitetul UUR – filiala Suceava. Pe vremea aceea, la Negostina era deja înființat Grupul vocal ucrainean „Vocile Negostinei“, dar fără un dirijor stabil. Profesorul Nicolae Cramar s-a bucurat când a aflat că dorim o colaborare pe plan artistic. Au început repetițiile și evoluțiile noastre pe diferite scene organizate de UUR. Avea mult tact profesional, era prieten bun, de nădejde, era ca un părinte pentru noi, își iubea mult copiii. Venea de la Suceava până la Negostina pe cheltuielă proprie și întotdeauna era primul sosit la repetiție, o aducea și pe fiica sa cea mare, doamna profesoară Simona, care a făcut parte din grupul nostru. A lăsat ca moștenire talentul copiilor și nepoților lui, care au harul pentru instrumente muzicale: vioară, pian, chitară. La repetițiile de la Negostina se simțea ca la el acasă, făceam parte din familia lui. Am călătorit mult împreună, la diferite spectacole artistice. Din Suceava în Maramureș nici nu simțeam când treceam Carpații, deoarece tot drumul cântam, iar profesorul Nicolae Cramar ne ținea în formă cu diferite glume. Am călătorit la București, Iași, la Caransebeș, în Ucraina etc. Pe scenă, mâinile lui parcă pluteau, iar ochii îi străluceau de bucurie fiindcă toate cântecele ieșeau mereu pe măsura așteptărilor lui. În fața noastră aveam un dirijor desăvârșit. Iubea mult natura, mereu ne aducea flori culese chiar de mâna lui, dar l-a iubit mult și pe Dumnezeu. În drumul nostru ne opream la diferite biserici și mănăstiri întâlnite în cale sau în apropiere. Mereu ne spunea să ne rugăm pentru ca toți ucrainenii să fie mai uniți. Era un om al adevărului, ura minciuna și ipocrizia. Probabil, frământările lui interioare nu erau exteriorizate, de aceea

În amintirea profesorului Nicolae Cramar

nimeni nu-și închipuia că va pleca așa de repede. Era un om mereu vesel, cu zâmbetul larg, deschis la dialog, cu sfaturi părintești. La ultima lui aniversare, de 73 de ani, în octombrie 2017, exact de hramul Negostinei l-am sărbătorit, dar deja am simțit o ușoară scădere a efortului fizic. Încă ne pregăteam pentru sărbătoarea Crăciunului, dar venea din ce în ce parcă mai obosit și fără vlagă.

Ne-a dirijat pe scena Casei de Cultură din Suceava, înainte de Crăciun, iar ultima lui apariție pe scenă a fost cea de la Bălcăuți când am sărbătorit „Colind la porțile cerului“. Am crezut că era ceva trecător, că se putea vindeca, ne-am rugat să se însănătoșească, am sperat într-o minune, dar

Dumnezeu avea alte socoteli, alte planuri și la 6 februarie 2018, profesorul Nicolae Cramar ne-a părăsit, lăsând un imens gol în sufletele noastre, în sufletele tuturor celor care l-au cunoscut, l-au iubit și l-au admirat.

La inițiativa Grupului vocal ucrainean „Vocile Negostinei“, în amintirea profesorului Nicolae Cramar, am organizat, la 2 februarie 2019, un moment de suflet la sediul UUR – filiala Suceava. Mai întâi am mers la mormântul lui, am depus flori și lumânări, am interpretat rugăciunea „Tatăl nostru“ așa cum îi plăcea, în limba ucraineană, dar și un cântec de despărțire. La sediul UUR, au fost mai mulți invitați unde s-a desfășurat un moment foarte reușit. Părintele Ioan, cel care l-a spovedit și l-a împărtășit pentru ultima oară a oficiat o slujbă de pomenire, iar apoi au început să curgă printre lacrimile celor prezenți gânduri și amintiri. Domnul inginer Boris Petrașuc îi era un foarte bun prieten și printre lacrimi a derulat câteva amintiri din timpul colaborării în slujba ucrainenilor, iar noi îi mulțumim că ne-a sprijinit în această activitate. Grupul vocal a interpretat câteva cântece adecvate: „Pentru tot, îți mulțumesc“ „Testamentul“ lui Taras H. Șevcenko, că tare a iubit versurile lui, am interpretat chiar și o colindă la dorința părintelui Ioan, care ne-a apreciat mult. Nepoții au interpretat melodii la vioară și la pian. Ne-a învățat și ne-a lăsat multe cântece ucrainene pe care le vom păstra ca pe cel mai prețios dar. Familia era prezentă cu noi, mulțumindu-ne pentru acest moment de suflet, iar noi ne exprimam recunoștința și tot respectul față de cel care a fost dirijorul grupului nostru, aproape 5 ani de zile, profesor Nicolae Cramar.

Doamna profesoară Saveta Vărăreanu a venit de la Fălticeni special pentru acest moment și a recitat o poezie scrisă în memoria soțului ei, care se potrivește și în acest caz.

Amintirea profesorului Nicolae Cramar va fi veșnică în sufletele noastre.

Felicia GRIGORAȘ

SĂ NU LĂSĂM SĂ SE STINGĂ LUMÂNAREA MEMORIEI!

Sub impresia evenimentelor ce se derulează la granița de răsărit a Ucrainei, unde separatiștii proruși duc un acerb război hibrid fratricid (până în prezent, potrivit datelor oficiale, în teatrul de operațiuni de la frontiera de est a Ucrainei, au murit circa 15.000 de oameni dintre care

peste 2.500 civili, cu miile se numără și cei dați dispăruți, mii de oameni au fost nevoiți să-și părăsească casele), precum și a ultimelor evenimente petrecute mai recent în Marea Neagră, lângă strâmtoarea Kerchi, filiala Iași a UUR, deși cu întârziere, din motive obiective, a ținut să comemoreze, cum o face de mai mulți ani încoace, jertfele Holodomorului din Ucraina anilor 1932-1933.

Acțiunea s-a dorit a fi un omagiu adus milioanei de ucraineni (după

unele surse 3,5 milioane după altele 5,7 și chiar 10 milioane) „uciși prin înfometare“ de un regim totalitar care urmărea obținerea supunerii necondiționate a Ucrainei și ucrainenilor față de Kremlin.

Organizatorii au conceput și derulat acțiunea în trei acte distincte: în prima parte a programului a fost prezentată invitaților o expoziție cu materiale care se refereau la perioada anilor 1932-1933, și anume o expoziție de carte și de fotografii dedicate Holodomorului și, respectiv, un roll-up pe care erau prezentate scene dramatice ale acelei perioade. Vizitatorii noștri au primit explicații referitoare la materialele prezentate.

În continuarea programului, președintele filialei a prezentat un material documentar în cifre și date despre evenimentele care au avut loc în Ucraina, între anii 1929 și 1933. În cuvântul său a reamintit participanților câteva informații privind recunoașterea Holodomorului ca un act

de genocid al ucrainenilor de către un număr de 24 țări ale lumii, numărul victimelor din acea perioadă, geografia Holodomorului, primele mențiuni în presa străină despre Holodomor, recunoașterea oficială a Holodomorului, „legi represive privind protecția proprietății de stat“, emise de Stalin în acea perioadă și alte câteva momente mai puțin cunoscute despre Holodomor.

Acțiunea s-a încheiat cu un program muzical adecvat momentului cu participarea distinsei noastre colaboratoare de la Colegiul Național de Artă „Octav Băncilă“, dna profesoară Otilia Zaharov, care, cu vocea-i plăcută și melodiosă, în acompaniamentul chitarei de care nu se desparte în astfel de ocazii, a cucerit de îndată publicul spectator din sală.

Ne-au onorat cu prezența profesori din conducerea Colegiului „Octav Băncilă“, din partea Universității „Alexandru Ioan Cuza“ din Iași, din

partea minorităților, a Primăriei din Cernăuți, a unor instituții și organizații din Iași cu care filiala noastră are frumoase legături de colaborare de mai mulți ani.

Merită subliniat faptul că mare parte dintre cei prezenți la eveniment s-au arătat interesați de materialele prezentate, au solicitat unele lămuriri și au cerut cu împrumut unele dintre cărțile expuse. Materialele prezentate au fost transmise prin rețeaua de socializare chiar în aceeași zi, în unele cazuri“ chiar de la fața locului“, gășind un ecou pozitiv în rândul celor care le-au recepționat.

Invitații, în aprecierile făcute, au subliniat că materialele prezentate au fost concise, relevante și bine documentate. Organizatorii au fost surprinși de dorința exprimată de unul dintre participanți la acțiune, care apreciază foarte mult acțiunile noastre, român de naționalitate, de a învăța limba ucraineană pentru a putea afla mai multe despre istoria poporului ucrainean și, respectiv, despre tradițiile și obiceiurile ucrainenilor în general și a celor din România în special. Nu-i așa că sună frumos, când te gândești că unii dintre ucrainenii noștri au uitat să mai vorbească în limba maternă, iar altor le e rușine. De copii ce să mai vorbim... L-am asigurat pe prietenul nostru că este oricând binevenit la noi la bibliotecă unde va avea o astfel de posibilitate și unde va putea citi materiale și în limba română (cărți, ziare etc.). Întreaga acțiune s-a desfășurat într-o atmosferă distinctă și nobilă cu mult respect și pioșenie față de momentul comemorat.

Victor HRIHORCIUC,
președintele filialei Iași a UUR

Teroarea roșie din Ucraina - Foametea din 1922-1933

La Rădăuți, în sala mare a Bibliotecii „Tudor Flondor“, a avut loc duminică, 16 decembrie, comemorarea victimelor Holodomorului (Foametea din Ucraina din anii 1932-1933). Evenimentul a fost patronat de Uniunea Ucrainenilor din România – filiala Rădăuți. Au vorbit despre cea mai

în unele cărți despre istoria Ucrainei tipărite în Canada. Prin intermediul istoricilor canadieni termenul de Holodomor a ajuns în Ucraina. Această foamete nu a fost legată de calamități naturale, ci o foamete

impusă de guvernul sovietic, de conducerea comunistă din URSS“, a spus Serhi Hakman, aducându-ne aminte că „foametea nu are etnie“. În anii 1932-1933, în Ucraina au murit de foame mai multe milioane de oameni (de la 3,9 milioane – până la 7 milioane), mai mult de 80% au fost ucraineni, dar au murit și ruși, evrei, polonezi, români.

„Dumnezeu să-i odihnească, iar noi trebuie să învățăm că nicio dictatură nu aduce fericire popoarelor, chiar atunci când un dictator vine la putere cu lozinci frumoase“, a mai subliniat Serhi Hakman. Preoții

Petrașciuc și Cobziuc au oficiat o slujbă de pomenire a victimelor Holodomorului. Evenimentul a fost moderat de Vasile Pascaru (președintele UUR Rădăuți) și de Mihai Mihăiescu-Aniuk.

Text Mălina ANIȚOAEI
Foto Mihai BOICIUC

mare tragedie a poporului ucrainean istoricii Andri Voloșin (Kiev) Serhi Hakman (Cernăuți) și Daniel Hrenciuc (Rădăuți).

„În perioada sovietică nu se știa nimic despre această foamete, nu era deloc în istoria ucraineană. La sfârșitul anului 1978, acest termen a apărut

Fedir Hamor, Ucraina-România, punți ale diplomației populare, 2018

La Editura „Rostr-7” 2018 din orașul Lviv-Ucraina, a apărut cartea academicianului Fedir Hamor, *Ucraina-România, punți ale diplomației populare* având nota: „Cu ocazia celei de-a 20-a aniversări a participării Uniunii Ucrainenilor din România și a Rezervației Biosferice din Carpați în procesul de dezvoltare a relațiilor transfrontaliere ucraineano-române în Maramureș”.

Lucrarea este o culegere de articole științifice și publicistice, elaborate de-a lungul a douăzeci de ani de experiență, a participării Uniunii Ucrainenilor din România și Rezervației Biosferice a Carpaților din Rachiv-Ucraina în procesul de dezvoltare a relațiilor bilaterale în regiunea Maramureșului.

În contextul Acordului de Asocieri a Ucrainei cu Uniunea Europeană care a fost ratificat de România printre primele țări, se prezintă materiale îndreptate spre refacerea relațiilor istorice tradiționale, culturale și economico-comerciale, între localitățile din Ucraina și România, situate pe cele două maluri ale râului Tisa.

O mare atenție este îndreptată spre refacerea căilor de comunicație, cum ar fi: reconstrucția podului peste râul Tisa, între localitățile Dilove – Ucraina și Valea Vișeuului – România, reînnoirea traseelor de transport pe calea ferată dintre orașele Rachiv – Ucraina și Sighetu Marmăției – România până la Budapesta și Praga și spre interiorul României la Cluj-Napoca și, nu în ultimul rând, crearea unei rezervații biosferice transfrontaliere ucraineano-române în Munții Maramureșului.

Cartea începe cu un fragment din articolul domnului Ștefan Buciuta, președinte al UUR și deputat al Parlamentului României în două legislaturi, care în cartea sa „Cuvânt și acțiune”, editată la RCR Editorial, București, 2013, în limba ucraineană scrie: „La recomandarea Rezervației Biosferice din Carpați a Ucrainei (doctor Fedir Hamor) încă în anul

1996 s-a propus un proiect de înființare a rezervației biosferice în Munții Maramureșului (România). Domnul Fedir Hamor, directorul Rezervației Biosferice din Carpați a propus părții române, reprezentate de

Uniunea Ucrainenilor din România (Organizația ținutului Maramureș), Parcului Natural al Maramureșului și organelor locale comunale și ale orașului Vișeu de Sus să realizeze proiecte comune pentru întocmirea traseelor turistice în Munții Maramureșului, începând cu deschiderea drumului dintre localitățile Dilove – Ucraina și Valea Vișeuului – România și apoi înspre două direcții, spre orașul Vișeu de Sus, prin localitatea Bistra și tot prin localitatea Bistra, spre Ruscova și Poienile de sub Munte, proiect care să fie realizat din fondurile Uniunii Europene”.

Cartea are 363 de pagini și conține mai multe capitole dintre care cele mai importante sunt: Inițiativele cetățenești pentru întărirea relațiilor de prietenie transfrontaliere și colaborare în regiunea Maramureșului, cu unele articole cum ar fi: Tisa trebuie să fie râul prieteniei și unității populației din Ucraina și România; Protocolul de colaborare bilaterală româno-ucraineană în cadrul programului EU PHARE CREDO și TACIS; Acțiunile și colaborarea Organizației ținutului Maramureș a Uniunii Ucrainenilor din România cu Rezervația Biosferică a Ucrainei

pentru crearea rezervației biosferice în Munții Maramureșului; Continuarea relațiilor transfrontaliere dintre România și Ucraina.

Aceste articole au fost preluate din cartea „Cuvânt și faptă”, autor Ștefan Buciuta.

Cartea continuă cu alte articole interesante printre care: Continuarea relațiilor transfrontaliere dintre România și Ucraina, autor Fedir Hamor; Seminarul ucraineano-român la Dilove, autor Vasyl Pokynicereda ori participarea președintelui Uniunii Ucrainenilor din România, Ștefan Buciuta, la acțiunile ocazionale de aniversarea orașului Rachiv.

Un alt capitol cuprinde articole despre conferințe internaționale, seminarii, mese rotunde și alte acțiuni, despre colaborări și relații transfrontaliere între regiunea Transcarpatia – Ucraina și județul Maramureș.

În capitolul dedicat infrastructurii de transport se pune întrebarea dacă „va fi reconstruit podul peste râul Tisa la Dilove – Ucraina și Valea Vișeuului – România sau se va repune în circulație trenul de pasageri prin Rachiv – Ucraina înspre România?”.

Nu lipsesc nici adnotările științifice și publicistice referitoare la Munții Maramureșului sau cu privire la contribuția Rezervației Biosferice din Carpați în ceea ce privește protecția și păstrarea biodiversității în această regiune.

Cartea evidențiază și noile proiecte și inițiative realizate în comun cu societățile și organele administrative ale celor două regiuni vecine, Maramureșul și Transcarpatia.

Nu pot să închei acest comentariu fără să-mi amintesc că în perioada anilor 1996-2000, când am deținut funcția de consilier al Consiliului Județean Maramureș, atunci când președintele Consiliului Județean a fost Teodor Lupuți și vicepreședinți Călin Vintilă și Pamfil Berceanu, s-a statornicit cea mai bună colaborare dintre județul Maramureș și regiunile vecine ale Ucrainei, Transcarpatia

și Ivano-Frankivsk. La această bună colaborare transfrontaliere o mare contribuție a adus și Societatea Ecologistă din Maramureș, condusă de regretatul inginer Filip Moisei. Un sprijin important în relațiile transfrontaliere în acea perioadă am avut din partea ziarelor Uniunii Ucrainenilor din România, Curierul ucrainean, Vilne slovo, Ukrainskyi visnyk, Naș holos, Dzvonyk, precum și din partea cotidianului „Graiul Maramureșului”. Încă de atunci s-au purtat discuții pentru crearea infrastructurii de transport dintre județul nostru și vecinii ucraineni de peste Tisa, prin construirea unor poduri și a unor căi de comunicație la Sighetu Marmăției, la Valea Vișeuului și la Poienile de sub Munte spre raionul Verchovyna, regiunea Ivano-Frankivsk.

În cartea academicianului Fedir Hamor „Ucraina-România, punți ale diplomației populare” sunt amintite multe colaborări dintre regiunile Ucrainei și județul Maramureș, dar cu regret trebuie să amintim că au trecut mai bine de 20 de ani de speranțe, iar din cele ce ne-am propus atunci, multe au rămas nesoluționate și își așteaptă rezolvarea.

Cred că între vecini nu trebuie să existe garduri, ci căi de comunicație, cu ajutorul cărora, atunci când ai nevoie, să se poată interveni cât mai repede și cu mai mult succes.

Cartea este scrisă în limba ucraineană, cu prefață în limba engleză și a fost dăruită colaboratorilor celor mai apropiați, iar câteva exemplare deține și Organizația Municipală Baia Mare a UUR.

ing. Ștefan BUCIUTA,
corespondent

Știința și viața

Dorim să trăim cât mai bine, cât se poate de confortabil, dar cum se pot obține aceste lucruri, ne spune doctorul naturopat Jordan Danilencu.

Eubiotica este arta de a trăi bine prin știința aplicativă ergo-psiho-fizic-quantic, la nivel integral al omului, și a pune în echilibru valoarea sa individuală ca OM pe calea evolutivă personală, dar și socială.

Poezia eubiotică este:

- ✓ Primul remediu uman.
- ✓ Partea de creație al Eu-lui împreună cu Ego-ul într-un numitor comun echilibrat.
- ✓ Induce gândirea pozitivă și comportament pozitiv.
- ✓ Este remediu inductiv antimiasmatic negativ prevenind decăderea personală.
- ✓ Folosește înțelepciunea trecutului și a prezentului pentru o dezvoltare armonioasă individuală și socială.
- ✓ În realitatea cotidiană persoana înțelege realul aplicativ între bine și rău.

EUBIOTICA – POEZIA

✓ Individul poate distinge, în mod clar, aspectele ajutoare privind acumularea cunoștințelor pozitive.

✓ Stopează evoluția miasmelor negative și a celor genetice din descendență creând o nouă informație, de calitate net superioară, la nivel plasmatic și celular.

✓ Creează o bază solidă educativă pentru prezent, individual și social, dar și pentru viitor descendenților săi.

✓ Uzează triunghiul echilateral PVM (Pomul Vieții și al Morții) în baza cuvântului RESPECT.

✓ Aplică cele 3 legi animalice ale umanității: MPP-ul – a maimuței, a papagalului și a peștelui.

✓ Apără integritatea umană.

✓ Induce starea de siguranță pacifistă, dar prin lupta menținerii valorii.

✓ Este lancia de vârf a eubioticii prin conținut inductiv și mult specific după chintesența înțelegerii medicatrixului.

Eubiotica are o largă paletă de componente

naturopatice cu rol educativ, preventiv, igienizant și stabilizant prin:

▪ familie: – în mod deosebit copii până la vârsta de 7 ani;

– adolescența;

– autocunoaștere și ajutor reciproc;

▪ individual, indiferent de vârstă;

▪ grup, cercuri specifice culturale, asociații, învățământ la toate nivelurile;

▪ mass-media.

Componente naturopatice:

▪ alimentație, prin cele 7 simțuri;

▪ gimnastica naturopatică : – a minții;

– fizică;

– energetică;

– quantică;

▪ cummulum de cunoștințe și pârghiile cheie de menținere a informației miasmatică pozitivă;

▪ conștiința remedială și echilibrant-evolutivă;

▪ teste specifice individuale, grup, sociale;

▪ eubioticistul: – lucrează permanent sub comandă naturopatică pentru a interveni remedial;

– acolo unde este un caz alarmă;

– are valoare moral-educativ-

aplicativă în integritatea umană.

Jordan DANILENCU

Discursul Președintelui Ucrainei cu prilejul Zilei Unirii Ucrainei și al Centenarului proclamării Actului de Unire a RPU și RPUV

Dragi compatrioți,

Cu exact o sută de ani în urmă, în Piața Sfânta Sofia a avut loc unul dintre cele mai mari evenimente din istoria milenară a Ucrainei. Aici a fost proclamat Actul de Unire a Republicii Populare Ucrainene (RPU) și Republicii Populare Ucrainene de Vest (RPUV). De unire într-un stat unic. Din acea zi și în veci, independența Ucrainei înseamnă neatârarea și unitatea ei.

Dorința de unire și neatârarea a statului a fost confirmată de populara Piața Sfânta Sofia. Mii de cetățeni salutau aici proclamarea Actului de Unire. Apoi, parada militară, drapelele albastre-galbene, atmosfera sărbătorească, starea sufletească înălțătoare deosebită și sfântirea întregului eveniment printr-o slujbă în Sfânta Sofia... Chiar și o cronică scurtă ce s-a păstrat este suficientă pentru a vedea că aceasta a fost o sărbătoare cu adevărat națională. Așa se făcea istoria.

Actul Unirii reprezintă punctul culminant al revoluției ucrainene, al mișcărilor de eliberare de la începutul secolului al XX-lea. El a fost rezultatul unor eforturi naționale imense, al muncii și luptei care au durat secole. Revoluția ucraineană a arătat că Ucraina dispunea, în acel moment, de un potențial colosal privitor la statalitate, creat de mii și mii de literați, muzicieni, actori, medici, preoți recunoscuți, dar pe nedrept uitați. Prin munca lor eroică, statalitatea Ucrainei s-a transformat dintr-o veche amintire într-un vis viu, iar visul a devenit program politic. Împrejurările istorice legate de înfrângerea imperiilor în Primul Război Mondial i-au oferit Ucrainei posibilitatea unică de a-și făuri statalitatea. Din păcate, această șansă a fost irosită. Principala cauză: politicienilor ucraineni le-a lipsit atunci unitatea. Totodată nu s-au găsit atunci politicieni capabili să unească poporul împotriva năvalei moscovite. Pierderea independenței a avut ca rezultat și pierderea unirii. Ucraina a fost din nou împărțită de către alte state, iar deasupra poporului nostru s-a lăsat noaptea grea a lipsei de statalitate la întunericul căreia împotriva lui s-au făcut crime grele. Dar speranța a continuat să fie vie. Și atunci când la sfârșitul secolului al XX-lea s-a ivit o nouă șansă pentru Ucraina de a-și dobândi independența de stat, noi ne-am amintit din nou de unitate ca principală garanție a independenței.

La 21 ianuarie 1990, orașele Lvov și Kiev au fost unite printr-un „lanț viu” format de milioane de mâini ca semn al faptului că a sosit timpul restabilirii independenței de stat. Națiunea ucraineană și-a reamintit experiența istorică și astfel a apărut Ucraina independentă, unică și indivizibilă, de la Cernihiv până în Crimeea, de la Ujhorod până la Luhansk. Ucraina și-a câștigat independența, dar Kremlinul nu avea de gând să se împace cu situația. Așa că, practic, din momentul proclamării independenței noastre, au debutat încercările de refacere a Imperiului Rus. De la înălțimea experienței noastre

de astăzi, putem afirma cu exactitate că aceste încercări reprezintă începutul războiului hibrid împotriva Ucrainei. Drept armă în mâna dușmanului au servit politicienii ucraineni care desenau harta împărțirii Ucrainei, o separau în Ucraină rusofonă și ucrainofonă. Ei urmăreau cu indiferență cum era prădată armata, ajutau să strângă lațul unor contracte pentru gaze înrobitoare în jurul gâtului economiei.

Și iată că, în anul 2014, a venit timpul adevărului. Ucraina a pășit ferm pe drumul consolidării libertății sale, a independenței sale, pe drumul către UE și NATO. Și pentru a ne determina să renunțăm la acest drum Moscova a anexat Crimeea și a încercat să ne dezmembreze în bucăți pentru a ne putea înghiți mai ușor. Ne-am trezit din nou în fața pericolului de a ne pierde unitatea și independența. Dar, cu prețul unor mari eforturi ale poporului ucrainean acest pericol a fost îndepărtat. Și împreună, prin luptă crâncenă cu teroristii, cu mercenarii ruși și cu unitățile armatei ruse regulate l-am oprit pe dușman. Iar deviza noastră a fost „Ucraina unică”.

Ucraina s-a consolidat, Ucraina a arătat că are încredere în forțele sale. Și în Ziua Unirii ne adresăm sincer concetățenilor noștri care trăiesc în interiorul granițelor Ucrainei în teritoriile temporar ocupate ale Crimeei, ale unei părți a regiunii Luhansk și Donețk. Noi nu v-am uitat niciodată. Noi muncim zi de zi pentru a apropia momentul eliberării voastre de jugul dușman.

Pentru atingerea acestor țeluri trebuie să apărăm și să consolidăm unitatea noastră. De aceea, este necesar să înțelegă toți că Ucraina este un stat unitar cu o singură limbă de stat, așa cum scrie în Constituție. Niciun fel de federații și nici statute speciale. Ucraină unitară și independentă!

Mai știm sigur cum trebuie să fie fundația casei noastre. Noi știm că ea mai are un punct de sprijin care reprezintă baza independenței noastre spirituale. Nu putem merge pe drumul ales de noi dacă comunitatea ortodoxă ucraineană este împărțită. Trebuie să-l privim pe dușmanul nostru de instrumentul care ar duce la slăbirea statalității noastre, cum este dependența bisericii de Moscova, de influența țării agresoare.

În zilele Crăciunului am primit o veste minunată care ne-a întărit și mai mult credința și forța. Crearea Bisericii Ortodoxe a Ucrainei a demonstrat încă o dată câtă putere are unitatea. Ne-am convins pentru a nu știu câta oară că atunci când suntem uniți nimic nu e imposibil pentru noi.

Ceea ce ani, decenii, secole părea de neatins, s-a împlinit. A sosit timpul ca pe acest fundament spiritual să continuăm să clădim casa ucraineană pașnică, prosperă, comună tuturor ucrainenilor.

Tomosul este încă un simbol al independenței noastre de stat și spirituale. Și vreau să reamintesc cuvintele cu care Patriarhul Ecumenic i s-a adresat mitropolitului Kievului și al întregii

Ucraine, Epifani, după semnarea Tomosului și prin el poporului ucrainean și întregii lumi: „Dragă frate, în această zi istorică minunată, în centrul sfânt al ortodoxiei, printre noi se află cneazul Volodymyr, cneaghina Olha, iar împreună cu ei toți urmașii pământului ucrainean, care își apărau drepturile lor evidente, care le susțineau cu tenacitate ca drepturi ale poporului ucrainean, ca echitate umană, dar și ca drepturi ale omului”.

Cneaghina Olha, cnejii Volodymyr, Iaroslav Mudryi și Volodymyr Monomach sunt cneji ai Kievului, ucraineni, nu moscoviți, nu stăpâni ruși. Volodymyr cel deopotrivă cu apostolii a creștinat poporul său la Kiev, acolo unde de milenii toate stau la locul lor: și fundațiile Bisericii de deseantină, și Sfânta Sofia, și Biserica Mântuitorului și Kievo-Pecerska lavra. În tradiția noastră, Kievul cu cupolele sale de aur a devenit demult „noul Ierusalim”. Așa numea Kievul nostru și mitropolitul Volodymyr Sabodan, dând poruncă urmașului său să se unească cu toți ortodocșii din Ucraina într-o singură biserică. Se cuvine ca la cuvintele acestui adevărat creștin și patriot să plece urechea toți cei ce decid astăzi să devină membri ai Bisericii Ortodoxe a Ucrainei sau să rămână în biserică rusă.

Noi vrem și facem totul pentru ca această alegere să se producă, în continuare, în liniște și pace, fără violență.

Dragi compatrioți,

Marcăm astăzi o sută de ani de la Actul Unirii sub deviza „Împreună din proprie voință din 1919”. Dar noi ne aflăm în fața unui important scrutin popular. O sută de ani de experiență istorică ne îndeamnă să tragem concluzii corecte din trecut. Noi știm că Kremlinul se pregătește să intervină masiv în alegeri. Și cu aceasta nu ne confruntăm numai noi, ci toată Europa, toată lumea. Dar nu există nicio îndoială în ceea ce privește înțelepciunea poporului nostru, unitatea lui pe drumul pe care pășim în viitor.

Drumul nostru este cel care duce spre UE și NATO, spre pace și bunăstare.

Am salvat împreună statul nostru, i-am cimentat fundamentul și am dovedit să suntem gata să fim învingători pe drumul pe care ni l-am ales.

Am refăcut armata ucraineană într-un termen nemaivăzut în istorie. Astăzi, Forțele Armate ale Ucrainei numără sute de mii ostași bine pregătiți, înarmați și dotați cu tot ce le este necesar, educați în spiritul tradițiilor militare ucrainene.

Cursul nostru european, în ciuda opoziției active a Rusiei pe frontul diplomatic, ne-a permis să obținem ratificarea Acordului de Asociere de către toate țările membre ale UE și să punem în funcțiune Acordul de liber schimb cu Uniunea Europeană. UE a devenit cel mai important partener economic al Ucrainei.

Sunt sigur că împreună vom învinge! Slavă Ucrainei!

Pagină realizată de Ion ROBCIUC

UCRAINA - mai aproape